

ESITYSLISTALIITE U

Etelä-Savon ELY-keskus

Yleisenä kommenttina Etelä-Savon ELY-keskus haluaa muistuttaa, että ympäristönsuojelumääräykset on perusteltava hallintolain 45 §:n mukaisesti. Ympäristönsuojelumääräysten perusteluista tulisi käydä ilmi se, mitkä asiat ja selvitykset ovat vaikuttaneet määräysten antamiseen sekä sovelletut säännökset. Määräykset on perusteltava asianmukaisesti säännösten lisäksi paikallisiin olosuhteisiin nojaavalla tarpeella. Näiden paikallisten olosuhteiden määrittelyssä on tehtävä ja hyödynnettävä riittäviä selvityksiä ja näihin selvityksiin on viitattava myös määräysten perusteluissa (KHO 2006:58). Erityisesti huomiota perusteluihin tulee kiinnittää niissä määräyksissä, jotka ovat lainsäädäntöä tai yleistä käytäntöä tiukempia. Tiukempaa linjaa voisi soveltaa/käyttää erityisesti niillä alueilla ja niille toiminnoille, joissa ympäristöriski muodostuu huomattavaksi. Eli ei-toivotun tapahtuman (esim. onnettomuus) todennäköisyys on korkea ja vaikutukset merkittävät ympäristön tai terveyden kannalta katsottuna (kuten polttonesteiden varastointipaikan vaatimustaso).

VASTINE: Juuri näin on tehty määräysten erillisessä perusteluosassa (osa 2), joka perustuu Kuntaliiton laatimaan malliin. Jokainen määräys on perusteltu erikseen paikallisilla olosuhteilla sovellettuine oikeusohjeineen.

Yksittäisistä määräyksistä ELY-keskus lausuu seuraavaa:

Ympäristönsuojelumääräysten 6 §:ssä kielletään jätevesien johtaminen maasuodattimeen tai maaperäimeytykseen pohjavesialueilla. Ympäristönsuojelulain 156 c §:n mukaan kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä voidaan antaa 202 §:n nojalla perustason puhdistusvaatimusta ankarampia vaatimuksia, jos ne ovat välttämättömiä paikallisten ympäristöolosuhteiden vuoksi. Valtioneuvoston asetuksella säädetään ohjeellisesta puhdistustasosta, joka talousjätevesien puhdistuksella tulisi saavuttaa, jos kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä annetaan perustason puhdistusvaatimusta ankarampi vaatimus.

Talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n mukaan ympäristönsuojelulain 156 c §:ssä tarkoitettu ohjeellinen puhdistustaso on sellainen, että ympäristöön aiheutuva kuormitus vähenee orgaanisen aineen osalta vähintään 90 prosenttia, kokonaisfosforin osalta vähintään 85 prosenttia ja kokonaistypen osalta vähintään 40 prosenttia verrattuna haja-asutuksen kuormitusluvun avulla määritettyyn käsittelemättömän jäteveden kuormitukseen. Kunta voi siis antaa ympäristönsuojelumääräyksillä tiukemman vaatimuksen jätevesien imeytttämisestä pohjavesialueella, mutta ei kieltää sitä kokonaan.

ELY-KESKUS ON TARKENTANUT 27.5.2021 LAUSUNNON TÄTÄ KOHTAA SEURAAVASTI:

Lausunnon allekirjoittanut toimialapäällikkö on tulkinnut lausunnon imeyttämiskieltokohtaa puhelimitse 26.5.2021 seuraavasti:

”Tarkoitus oli, että imeyttäminen sallittaisiin vain erittäin painavista syistä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen harkinnan perusteella tiukasti rajatuilla ehdoilla.”

Ja edelleen puhelimitse 27.5.2021, että ”asetettavat ehdot voivat olla niin tiukat, että käytännössä imeyttäminen ei ole mahdollista.”

Kirjallisesti Etelä-Savon ELY-keskuksen lakimies on tarkentanut sähköpostitse 27.5.2021 lausuntoa seuraavasti:

Pohjaveden pilaamiskielto on ehdoton, mutta jätevesien imeyttämistä pohjavesialueilla ei voida kategorisesti koko kunnan alueella kieltää. Mikäli imeyttämisestä on pilaantumisen vaaraa, voidaan se kieltää. Tämä on aina tapauskohtaisesti arvioitava.

VASTINE: Kuntaliiton määräysmalli mahdollistaa imeytyskiellon. Kyse ei ole jätevesien puhdistamisesta vaan siitä, että jätevesiä ei sallita imeytettäväksi. Ohjeellisilla puhdistusvaatimuksilla ei näin ollen ole määräyksen suhteen merkitystä.

On huomattava, että vesikäymälävedet eivät sisällä pelkästään orgaanista ainetta, fosforia ja typpeä, vaan myös mm. bakteereja ja muita taudinaiheuttajia. YSL:n pohjaveden pilaamiskielto on ehdoton. Ympäristönsuojelupalveluilla ei ole resursseja valvoa jätevesijärjestelmien toimivuutta. Millään muulla kuin imeytyskiellolla ei voida varmistaa, ettei jätevettä pääse pohjaveteen esim. laiterikon tai jätevesijärjestelmän huoltopuutteiden vuoksi. Intressivertailussa yksittäisten pohjavesialueiden kiinteistön omistajien oikeus imeyttää jätevetensä ei voi olla suurempi kuin koko Savonlinnan vedenhankinnan piirissä olevien oikeus puhtaaseen juomaveteen.

Kuntaliitto, Kati Ojala: Ympäristönsuojelumääräysten laatiminen 2019, Opas kunnallisten ympäristönsuojelumääräysten valmistelijoille ja päättäjille, sivut 44 – 46:

Mikäli annetaan ympäristönsuojelumääräys 156 c §:n nojalla, tulevat siis hajajätevesiasetuksen 4 §:n mukaiset puhdistusvaatimukset velvoittaviksi. Kunnassa voidaan kuitenkin määrätä myös tätä ankarammista puhdistamisvelvoitteista, mikäli se katsotaan paikallisten olosuhteiden vuoksi tarpeelliseksi. **Myös esimerkiksi terveydensuojeluviranomainen voi antaa määräyksiä terveyden suojelemiseksi ja terveyshaitan torjumiseksi**

perustason puhdistusvaatimusta ankarammasta vaatimuksesta ja tämä on syytä huomioida ympäristönsuojelumääräyksiä annettaessa.

Määrättäessä jätevesien johtamisesta tulisi punnita, onko alueen luonteen huomioiden tarpeen määrätä perustason puhdistusvaatimusta ankarammasta puhdistamisvelvollisuudesta tai **kieltää jätevesien imeyttäminen maaperään** tai esimerkiksi ojaan johtaminen **kokonaan**. Mikäli kielletään jäteveden johtaminen vesistöön, maaperään, ojaan tai vastaavaan, **perustellaan määräys 202 §:n 3 momentin 4 kohdalla**.

Mallimääräykset:

- Jätevesien johtaminen viemäriverkoston ulkopuolisella herkällä alueella:

_____ **pohjavesialueella** / ranta-alueella / muulla alueella puhdistetun ja puhdistamattoman talousjäteveden imeyttäminen maaperään ja johtaminen ojaan, noroon, puroon tai vesistöön **on kielletty**.

Etelä-Savon ympäristökeskuksessa tehtyyn pohjaveden suojelusuunnitelmaan esimerkiksi Punkaharjulla on toimenpiteisiin kirjattu **kielto viemäroimättömän asutuksen ja teollisuuden sijoittamisesta 500 m lähemmäksi raakavesilähdettä**. Savonlinnan tehtyihin pohjaveden suojelusuunnitelmiin on kirjattu **viittaus Savonlinnan nykyisten YSM:ten jätevesien imeyttämiskieltoon 1 ja 2 luokan pohjavesialueilla**.

Ympäristönsuojelumääräysten 11 §:ssä määrätään lantavarastojen, eläinsuojien ja kotieläinten ulkotarhojen vähimmäissuojaetäisyydeksi talousvesikaivoon ja lähteeseen 30 metriä tai 50 metriä maaston muodoista riippuen. Ns. nitraattiasetuksen (1250/2014) 4 §:ssä säädetään, että lannan varastointitilaa ja tuotantoeläinten jaloittelualueita ei saa sijoittaa alle 50 metrin etäisyydelle talousvesikäytössä olevasta kaivosta tai lähteestä.

VASTINE: Muutetaan tämä kohta nitraattiasetuksen mukaiseksi.

Ympäristönsuojelumääräysten 13 §:ssä kielletään mm. työkoneiden tankkaaminen pohjavesialueella. Kuitenkaan ympäristönsuojelumääräysten 18 §:ssä ei kielletä tilapäisen polttonesteen jakelupisteen perustamista pohjavesialueelle. Määräyksissä tulisikin nimenomaisesti kieltää tilapäisten jakelupisteiden sijoittaminen pohjavesialueelle.

VASTINE: Muutetaan tämä kohta lausunnon mukaiseksi.

Ympäristönsuojelumääräysten 19 §:ssä säännellään maalämpöjärjestelmien rakentamisesta. Määräykseen tulisi lisätä maininta siitä, että maalämpökaivot tarvitsevat pohjavesialueella ainakin toimenpideluvan.

VASTINE: Muutetaan tämä kohtaan muotoon: "Maalämpöjärjestelmien rakentamista on säädelty Savonlinnan kaupungin rakennusjärjestyksessä. Lisäksi on noudatettava, että pohjavesialueilla, ranta-alueilla ja vesistöissä maalämpöjärjestelmien lämmönkeruunesteenä ei saa käyttää ympäristölle tai terveydelle vaarallisia aineita. Maalämpöjärjestelmien rakentaminen pohjavesialueilla ja vedenottojen suoja-alueilla vaatii pohjaveden pilaantumisriskin vuoksi Itä-Suomen aluehallintoviraston luvan."

Ympäristönsuojelumääräysten 21 §:ssä annetaan määräyksiä kompostoinnista kiinteistöllä. Käymäläjätteen ja lietteen kompostoinnin pitää olla vähäisiä määriä lukuun ottamatta kielletty pohjavesialueella.

VASTINE: Muutetaan tämä kohta lausunnon mukaiseksi.

Ympäristönsuojelumääräysten 23 §:n mukaan: Luvan vainajien tuhkan sijoittamiseksi muualle kuin hautausmaalle tai tähän tarkoitukseen varattuun lehtoon, voi hakemuksesta myöntää Savonlinnan kaupungin ympäristösuojeluviranomainen lupa- ja kirjatuilla ehdoilla kuultuaan hakemuksesta maa- tai vesialueen omistajaa ja terveydensuojeluviranomaista. Vainajan tuhkan sijoittamiseen riittää hautaustoimilain (457/2003) 19 §:n mukaisesti maa- tai vesialueen omistajan suostumus. Mikäli vainajalle halutaan muistomerkki tms. tulee muodostettavaksi yksityinen hautaus, jonka luvanmyöntäjä on aluehallintovirasto.

VASTINE: Poistetaan 23 §:n viimeinen kohta.

Ympäristönsuojelumääräysten 29 §:n (ilmoitusvelvollisuus erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavasta toiminnasta) kohtien 7. ja 8. mukaan:

7. Taajamassa järjestettäviä ilotulitusnäytöksiä lukuun ottamatta Pyhän Olavin päivän ja uudenvuoden yön ilotulitusnäytöksiä. Kello 00:30 jälkeen järjestettävä ilotulitusnäytös voidaan hyväksyä vain erittäin perustellusta syystä.

8. Taajaman ulkopuolella järjestettävä ilotulitusnäytös määräysten 26 §:ssä mainittujen muiden erityisen herkkien kohteiden läheisyydessä. Kuitenkin Etelä-Savon pelastuslaitoksen mukaan ilotulitteita voi käyttää uudenvuoden ulkopuolella pelastusviranomaisen myöntämällä ilotuliteluvalla (yksityishenkilöille) perustellusta syystä. Ilotulitteiden ampumislupa - hakemus tulee toimittaa pelastusviranomaiselle. Ilotulitusnäytöksiin luvan myöntää puolestaan poliisi. 1 Ilotulitteiden käytöstä ja paikallisten olosuhteiden huomioon ottamisesta ilotulitteiden käytössä on säännelty vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa (390/2005) 91 § ja 92 §:ssä.

VASTINE: Pelastuslaitos oli mukana palaverissa, jossa nämä määräysluonnoksen kohdat sorvattiin. Pelastuslaitos ei antamassaan lausunnossa nostanut näitä kohtia esille. ELY ei esitä muutosta määräysluonnoksen kohtiin.

Enonkosken kunta

Kunnanjohtajan päätösehdotus:

Kunnanhallitus ilmoittaa lausuntonaan, ettei Enonkosken kunnalla ole huomautettavaa Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojelumääräyksiin.

Päätös:

Kunnanhallituksen puheenjohtaja Lauri Niiranen esitti, että Enonkosken kunnanhallitus ilmoittaa lausuntonaan, että hallitus pitää huolestuttavana, että Savonlinnan kaupunki pyrkii valtakunnallista lainsäädäntöä ja säännöstöä kireämmillä ympäristönsuojelumääräyksillään rajoittamaan perusteettomasti alueellista yksityistä ja elinkeinotoimintaa. Kunnanhallituksen jäsen Keijo Männynsalo kannatti Lauri Niirasen esitystä. Kunnanhallitus päätti yksimielisesti, että Lauri Niirasen esitys hyväksytään kunnanhallituksen päätökseksi.

VASTINE: Lausunnossa ei ole yksilöityjä esityksiä muutoksiksi ympäristönsuojelumääräysluonnokseen. On huomattava, että **Enonkosken kunnassa ovat voimassa lähes yksi yhteen Savonlinnan kaupungin nykyiset ympäristönsuojelumääräykset.** Nyt Savonlinnan määräysten päivitysten yhteydessä määräyksiin tehdään monia lievennyksiä. Siten päivityksen jälkeen Enonkosken kuntaan jäävät monilta osin kireämmät ja elinkeinotoimintaa rajoittavammat määräykset kuin mitä Savonlinnassa uudet määräykset tulevat olemaan.

Imatran seudun ympäristölautakunta

Yleistä ympäristönsuojelumääräysten luonnoksesta

Luonnoksen mukaiset ympäristönsuojelumääräykset ovat monelta osin varsin tiukat. Poikkeuksena tästä on maalämpökaivojen (energiakaivot) salliminen ilman vesilain mukaista lupamenettelyä pohjavesialueille, mikä on vastoin vakiintunutta oikeuskäytäntöä. Tosin, tämä asia voidaan hoitaa rakennusvalvonnan rakennuslupa- / toimenpidelupamenettelyssä ilman, että siihen otetaan kantaa ympäristönsuojelumääräyksissä.

VASTINE: Määräysten 19 § muokataan ottaen huomioon myös rakennusvalvontaviranomaisen ja Etelä-Savon ELY-keskuksen lausunnot.

Ilmeisesti yleisperiaatteena on ollut, että määräykset laaditaan ympäristön kannalta mahdollisimman suojaaviksi, ja tarvittaessa niihin annetaan sitten tapauskohtaisen

harkinnan mukaisia lievennyksiä erillisillä poikkeuspäätöksillä. Yksityiskohtaisia tiukkoja määräyksiä laadittaessa kannattaa muistaa, että niiden noudattamista täytyy pystyä valvomaan sekä niiden uskottavuuden että kaikkien tasapuolisen kohtelun takia. Luonnoksesta kuitenkin huomaa, että määräyksiä on mietitty, ja että niillä selkeästi pyritään nostamaan ympäristönsuojelun tasoa.

Yksityiskohtaiset kommentit ja ehdotukset:

§ 6 Jätevesien käsittely pohjavesialueilla ja muilla herkiksi luokitelluilla alueilla

”Vesikäymälän käyttö on kielletty:

- rantavyöhykkeellä, mikäli vesikäymälän jätevesiä ei ole johdettu yleisellä viemärillä jätevedenpuhdistamolle taikka umpisäiliöön alueella, jossa säiliön asianmukainen tyhjennys jätteenkuljetusyrityksen imutankkiautolla tai sitä vastaavalla kalustolla ei ole mahdollista”

Tekstin selkiyttämisehdotus:

Vesikäymälän käyttö on kielletty:

- rantavyöhykkeellä, mikäli vesikäymälän jätevesiä ei ole johdettu yleisellä viemärillä jätevedenpuhdistamolle taikka umpisäiliöön;

- alueilla, joilla umpisäiliön asianmukainen tyhjennys jätteenkuljetusyrityksen imutankkiautolla tai sitä vastaavalla kalustolla ei ole mahdollista.

VASTINE: Teksti selkiytetään ehdotuksen mukaisesti.

13 § Määräykset ajoneuvojen, koneiden, veneiden ja muiden vastaavien laitteiden aiheuttaman ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi

”Pohjavesialueilla ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja muiden vastaavien laitteiden pesu on kielletty lukuun ottamatta tähän tarkoitukseen rakennettua pesupaikkaa, josta pesuvedet johdetaan asianmukaisen esikäsittelyn jälkeen yhdyskunnan vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin tai kiinteistön umpisäiliöön. Työkoneita ei saa pestä, huoltaa eikä tankata pohjavesialueilla.”

Kohtuullisuus:

Yleensä esim. omakotitaloalueilla ei ole pihalla jätevesiviemäriä tai umpisäiliötä. Vaikuttaa kohtuuttomalta, jos määräys kieltää satunnaisenkin ei ammattimaisen auton pesun omalla pihalla. Pesu voitaisiin sallia vedellä ja biohajoavilla aineilla.

VASTINE: Muutetaan kohtaan muotoon: "Pohjavesialueilla ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja muiden vastaavien laitteiden pesu – lukuun ottamatta autojen ja veneiden pelkällä vedellä tapahtuvaa pesua - on kielletty ilman tähän tarkoitukseen rakennettua pesupaikkaa ..."

14 § Määräykset mattojen ja muiden vastaavien tekstiilien pesuvesien aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemiseksi

"Yleisillä alueilla sekä pohjavesialueilla mattojen, tekstiilien ja muiden vastaavien pesu on sallittu vain tähän tarkoitukseen rakennetuilla pesupaikoilla."

Kohtuullisuus:

Tämä määräys kieltää satunnaisenkin mattojen pesun omalla pihalla pohjavesialueella esim.

painepesurilla. Onko tämä tarkoituksellista?

VASTINE: Lisätään kohtaan: "Pohjavesialueilla yli 500 metrin päässä vedenottamon kaivoista mattojen, tekstiilien ja muiden vastaavien pesu on kuitenkin sallittu painepesurilla 1 momentin mukaisesti."

17 § Vaarallisten nestemäisten kemikaalien säilyttäminen ja varastointi

"Pohjavesialueilla pohjaveden pilaantumisvaaraa aiheuttavien kemikaalien säilyttäminen työmaa-alueella on kielletty. Polttonesteitä ja voiteluaineita saa säilyttää ainoastaan työkoneiden tankeissa."

Tulvavaara-alueilla vaarallisten kemikaalien ja kemikaalijätteen varastointi on järjestettävä siten, että tulvan sattuessa kemikaalit eivät pääse leviämään ympäristöön."

Pohdittavaa:

Tämä kieltää lyhytaikaisenkin työkoneiden vaatiman polttoaineiden varastoinnin (kaksoisvaippasäiliöissä) maastossa sijaitsevista työkohteista ja työmailla (esim. metsänhakkuut). Yleinen käytäntö on, että metsäkonetyömaalla pidetään mukana kaksoisvaippasäiliötä joko sellaisenaan tai pienen avolava-auton lavalla. Voiko tällaista säiliötä pitää jatkossa edes osan päivää mukana?

Kohtuullisuus ja ekologisuus:

Tankkausten järjestäminen pitkien kulkumatkojen päähän vie aikaa ja tuo kustannuksia. Jos työkoneita tankataan muualla, pitkät ajomatkat raskaalla kalustolla tankkauspaikalle ja takaisin kuormittavat luontoa ja ilmakehää.

VASTINE: Muutetaan kohtaan muotoon: "Pohjavesialueilla pohjaveden pilaantumisvaaraa aiheuttavien kemikaalien pitkäaikainen säilyttäminen työmaa-alueella on kielletty. Polttonesteitä ja voiteluaineita saa säilyttää ainoastaan työkoneiden tankeissa. Jos pohjavesialueen ulkopuolella säilyttäminen on kohtuutonta, työkoneiden vaatiman polttonesteen säilyttäminen on kuitenkin sallittu kaksoisvaippasäiliössä joko sellaisenaan tai auton lavalla työmaa-alueella sen keston ajan ..."

19 § Maalämpöjärjestelmien rakentaminen

"Sen lisäksi, mitä Savonlinnan kaupungin rakennusjärjestyksen 4 §:ssä on säädetty, on tehtävä valvontailmoitus Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle maalämpöjärjestelmien rakentamisesta pohjavesialueilla sekä liitekartassa 2 osoitetuilla ranta-alueilla ja vesistöissä vähintään 14 vuorokautta ennen rakentamishankkeeseen ryhtymistä. Näille alueille maalämpöjärjestelmää rakennettaessa lämmönkeruunesteenä ei saa käyttää ympäristölle tai terveydelle vaarallisia aineita."

Pohdittavaa:

Onko määräyksessä riittävästi huomioitu uusi ohjeistus ja oikeuskäytännöt energiakaivojen sopimattomuudesta pohjavesialueille? Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen alueella on sovittu käytännöksi, että pohjavesialueilla tulee yhdenkin energiakaivon rakentamiseen hakea vesilain

mukaista lupaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolta (ESAVI). Ja pääsääntöisesti ESAVI tekee näistä hakemuksista kielteisiä päätöksiä. Tämä asia kannattaa vielä varmistaa paikalliselta valtion ympäristönsuojeluviranomaiselta (sekä valvonta- että lupapuolelta, ELY ja AVI).

VASTINE: Muutetaan kohtaan muotoon: "Maalämpöjärjestelmien rakentamista on säädelty Savonlinnan kaupungin rakennusjärjestyksessä. Lisäksi on noudatettava, että pohjavesialueilla, ranta-alueilla ja vesistöissä maalämpöjärjestelmien lämmönkeruunesteenä ei saa käyttää ympäristölle tai terveydelle vaarallisia aineita. Maalämpöjärjestelmien rakentaminen pohjavesialueilla ja vedenottojen suoja-alueilla vaatii pohjaveden pilaantumisriskin vuoksi Itä-Suomen aluehallintoviraston luvan."

5 LUKU, MÄÄRÄYKSET JÄTTEISTÄ

Pohdittavaa:

Missä määrin jäteasioista kannattaa määrätä ympäristönsuojelumääräyksissä? Tuleeko päällekkäisyyksiä tai ristiriitaisuuksia jätehuoltomääräysten kanssa?

VASTINE: Ympäristönsuojelumääräyksiin otettavat määräykset jätteistä täydentävät jätehuoltomääräyksiä. Mahdolliset päällekkäisyydet ja ristiriitaisuudet on selvitetty jätehuoltoinsinöörin kanssa. Myös Savonlinnan alueellinen jätelautakunta on antamassaan lausunnossa käsitellyt näitä.

21 § Kompostointi kiinteistöllä

”Kiinteistön muun kuin puutarhajätteen kompostoria ei saa sijoittaa alle 5 metrin etäisyydelle naapurikiinteistön rajasta. Saostuskaivolietteen kompostointi on sallittu vain kantovedellisillä kiinteistöillä, mikäli syntyvän lietteen määrä on vähäinen. Vesipitoista lietettä omatoimisesti kompostoitaessa on käytettävä riittävästi kuivaa seosainetta.”

Pohdittavaa:

Voisiko muun kuin puutarhajätteen kompostorin sijoittaminen alle 5 metrin etäisyydelle naapurikiinteistön rajasta olla mahdollista naapurin suostumuksella? Monesti esim. vierekkäisille naapureille olisi käytännöllisin ja vähiten haju- ym. haittoja aiheuttava menettely sijoittaa talousjätekompostorinsa lähekkäin kiinteistöjen välisen rajan molemmin puolin.

VASTINE: Lisätään kohdan ensimmäisen lauseen loppuun: ”... ilman naapurikiinteistön haltija suostumusta.”

”Käymäläjätteen kompostointi on kielletty taajaan rakennetulla alueella.”

Pohdittavaa:

Taajamassakin voitaisiin suosia ekologista elämäntapaa. Käymäläjätettä voidaan kompostoida haitattomasti esim. uudenaikaisissa lämpökompostoreissa. Asia voitaisiin sallia esim. ilmoitusmenettelyllä.

VASTINE: Muutetaan kohta muotoon: ” Käymäläjätteen ja em. lietteen avokompostointi on kielletty taajaan rakennetuilla alueilla sekä vähäisiä määriä lukuun ottamatta myös pohjavesialueilla. Näillä alueilla kompostointi on kuitenkin sallittu talousrakennuksessa käyttäen asianmukaista kompostoria, johon haittaeläinten ja karpästen pääsy on estetty. ”

Itä-Savon Vesi Oy

Vesilaitoksen toiminnan kannalta pohjavesialueet ja vedenottamoiden lähialueet herättävät mielenkiinnon ympäristönsuojelumääräysten suhteen. On hyvä, että määräyksissä on kielletty jätevesien käsittely suodattamalla tai imeyttämällä pohjavesialueella ja määrätään pohjavesialueilla ja herkillä alueilla, mm. vedenottamoiden lähialueet, jätevedet johdettavaksi alueen ulkopuolelle tai umpisäiliöön. Mutta sitten kohdassa 6 § viimeisessä kappaleessa sallitaan vedenottamoiden lähialueilla käsittelylaitteistot, jotka täyttävät määräysten 5 § mukaiset vaatimukset.

”6 § Jätevesien käsittely pohjavesialueilla ja muilla herkiksi luokitelluilla alueilla

Pohjavesialueilla jätevesien johtaminen on kielletty maasuodattimeen tai maaperäimeytykseen. Lisäksi jätevesien johtaminen on kielletty vesilain (587/2011) 1 luvun 3 §:n tarkoittamaan vesistöön.

Em. pohjavesialueiden lisäksi herkkiä alueita ovat vedenottamoiden lähialueet ja ne taajaan rakennetut alueet, jotka ovat yhdyskunnan vesihuoltolaitoksen verkostojen ulkopuolella.

Näillä alueilla kaikki kiinteistöllä muodostuvat jätevedet on johdettava tiiviissä jätevesiputkessa pohjavesialueen ulkopuolelle tai ne on kerättävä tiiviiseen umpisäiliöön, joka on tyhjennettävä siten kuin näiden määräysten 5 §:ssä ja Savonlinnan alueellisen jätelautakunnan yleisissä jätehuoltomääräyksissä on säädetty.

Vedenottamoiden lähialueilla käsittelylaitteistojen tulee täyttää määräysten 5 §:n mukaiset vaatimukset.”

Itä-Savon Vesi Oy tulkitsee määräysten kohdan 6 § hieman ristiriitaiseksi ja esittää, että kohtaa selvennetään. Onko pohjavesialueella ja herkillä alueilla voimassa määräys jäteveden poisjohtamisesta tai umpisäiliöstä vai sallitaanko vedenottamoiden lähialueella jätevesien käsittely, jos järjestelmä täyttää määräysten 5 § mukaiset vaatimukset?

Itä-Savon Vesi Oy esittää, ettei vedenottamoiden lähialueilla jätevesien käsittelyä sallittaisiin.

VASTINE: Ympäristönsuojelumääräysten 6 §:ää tarkennetaan siten, että vedenottamoiden lähialueeksi merkitään 500 metriä. Jätevesien imeyttämistä maaperään on käsitelty myös Etelä-Savon ELY-keskuksen, Savonlinnan terveydensuojeluviranomaisen ja teknisen lautakunnan (Savonlinnan Veden) lausunnoissa, ks. näihin lausuntoihin annetut vastaukset. Ympäristöpäällikkö tulee esittämään **kaikki em. lausunnot ja pohjavesialueille rakennetut**

kiinteistöt huomioon ottaen, että ympäristönsuojelumääräysten 6 §:n 1 – 3 momentit muutetaan kuulumaan seuraavasti:

”6 § Jätevesien käsittely pohjavesialueilla ja muilla herkiksi luokitelluilla alueilla

Pohjavesialueilla jätevesien johtaminen on kielletty maasuodattimeen tai maaperäimeytykseen lukuun ottamatta olemassa olevia kantoveden varassa toimivien rantasaunojen vähäisiä jätevesiä, ei kuitenkaan 500 metriä lähempänä vedenottamojen kaivoja. Jätevesilaitteistojen tulee täyttää määräysten 5 §:n mukaiset vaatimukset. Lisäksi jätevesien johtaminen on kielletty vesilain (587/2011) 1 luvun 3 §:n tarkoittamaan vesistöön.

Pohjavesialueiden lisäksi herkkiä alueita ovat vedenottamoiden lähialueet (500 metriä vedenottamojen kaivoista) ja ne taajaan rakennetut alueet, jotka ovat yhdyskunnan vesihuoltolaitoksen verkostojen ulkopuolella.

Näillä alueilla kaikki kiinteistöllä muodostuvat jätevedet on johdettava tiiviissä jätevesiviemäriässä pohjavesialueen ulkopuolelle tai ne on kerättävä tiiviiseen umpisäiliöön, joka on tyhjennettävä siten kuin näiden määräysten 5 §:ssä ja Savonlinnan alueellisen jätelautakunnan yleisissä jätehuoltomääräyksissä on säädetty.”

Kohtaan 15 § Itä-Savon Vesi Oy esittää lisäystä kohtaan, jossa maahan imeyttäminen edellyttää, ettei työmaavesistä aiheudu maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa, ettei vaaraa aiheudu myöskään vesihuoltolaitoksen toiminnalle. Jotkut haitta-aineet läpäisevät vesihuoltoputkiston seinämät ja päätyvät vesihuoltolaitoksen verkostoon jo pieninä määrinä.

VASTINE: Ympäristönsuojelumääräysten 15 §:än 1 momenttiin lisätään, ”... ettei työmaavesistä aiheudu maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa ja ettei vaaraa aiheudu myöskään vesihuoltolaitoksen toiminnalle, koska jotkut haitta-aineet läpäisevät vesihuoltoputkiston seinämät ja päätyvät vesihuoltolaitoksen verkostoon jo pieninä määrinä...”

Myös kohtiin 17 § ja 18 § Itä-Savon Vesi Oy esittää lisäystä, että aineet voivat mahdollisesti jo pieninä määrinä vaarantaa vesihuoltolaitoksen toiminnan päästessään putkistomateriaalin läpi verkostoon.

VASTINE: Ympäristönsuojelumääräysten 17 § ja 18 §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeeseen lisätään seuraavaa: ”... viemäriin (kemikaalit voivat vaarantaa jo pieninä määrinä vesihuoltolaitoksen toiminnan), ...”

Savonlinnan alueellinen jätelautakunta

Savonlinnan alueellinen jätelautakunta katsoo, että Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojelumääräysten vaatimusten tulee vastata voimassa olevia lakeja ja asetuksia sekä Euroopan Unionin nitraattidirektiiviä että nitraattiasetusta. Savonlinnan kaupungin ei pidä ympäristönsuojelumääräyksissään laatia valtakunnallista lainsäädäntöä ja säädöksiä tiukempia ja kireämpiä määräyksiä ellei se ole täysin välttämätöntä ja selvästi perusteltua. Määräykset eivät saa aiheettomasti vaikeuttaa mm. paikallista elinkeinotoimintaa eivätkä lisätä kustannuksia, byrokratiaa ja valvontaa. Ympäristönsuojelumääräyksissä ei saa asettaa elinkeinonharjoittajia eriarvoiseen asemaan paikallisesti eikä valtakunnallisesti.

Ympäristönsuojelumääräyksiä ei ole tarpeen eikä lainmukaistakaan antaa asioista, jotka kuuluvat selkeästi muiden määräyskokoelmien soveltamisalaan. Jätehuollon järjestämistä sekä jätteen keräämistä ja käsittelyä koskeva sääntely on lähtökohtaisesti jätelain soveltamisalaa ja siihen liittyvä kunnallinen sääntely annetaan kunnallisissa jätehuoltomääräyksissä. Ympäristönsuojelumääräyksiä voidaan antaa kuitenkin sellaisen jätteisiin liittyvän toiminnan sääntelystä, josta voi aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa. Ympäristönsuojelumääräyksiä ei ole tarpeen määrätä asioista, joista on jo määrätty kunnan jätehuoltomääräyksissä.

Ympäristönsuojelumääräysluonnoksen pohjana on käytetty Kuntaliiton mallia, ja olisi suotavaa säilyttää samansuuntainen järjestys kunnan jätehuoltomääräyksissä, jotta valtakunnallisesti päästäisiin yhtenevämpiin rakenteisiin määräyskokoelmissa. Tämä edistäisi tiedotusta ja neuvontaa Savonlinnan ulkopuolelta tuleville yksityishenkilöille ja toimijoille, joiden tulee noudattaa kunnassa annettuja ympäristönsuojelumääräyksiä.

VASTINE: Ympäristönsuojelumääräysluonnos vastaa voimassa olevia lakeja ja asetuksia, nitraattidirektiiviä ja -asetusta. Jätelautakunnan väitteeseen valtakunnan lainsäädäntöä tiukemmista määräyksistä olisi helpompi vastata, jos jätelautakunta olisi yksilöinyt, mitkä ympäristönsuojelumääräysluonnoksen kohdat ovat tiukemmat. Etelä-Savon ELY-keskuksen lausunto luonnoksesta ei tue jätelautakunnan väitettä.

Vesiensuojelua koskien Savonlinnassa on äärimmäisen tarpeellista antaa määräyksiä, jotka suojelevat vesistöjämme, jotka ovat kaupungin tärkein imagotekijä ja elinehto useille (matkailu)yritystoiminnoille. Vesiensuojelua koskevat määräyskohdat ovat täysin välttämättömiä ja erittäin hyvin perusteltuja.

Määräykset eivät vaikeuta elinkeinotoimintaa eivätkä lisää kustannuksia, byrokratiaa tai valvontaa nyt voimassa oleviin määräyksiin nähden, vaan päinvastoin määräysluonnoksessa on lievennyksiä nykyisiin määräyksiin verrattuna. On huomattava, että ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävä on nimenomaan valvoa ympäristönsuojelun tasoa. Tästä LAKISÄÄTEISESTÄ tehtävästä aiheutuu kustannuksia, jotka tulee kohdistaa niille, joihin valvontakin kohdistuu eikä kustantaa verovaroin.

Ympäristönsuojelumääräyksissä ei aseteta elinkeinonharjoittajia eriarvoiseen asemaan paikallisesti eikä valtakunnallisesti. Nämäkin väittämät jätelautakunnan olisi olla hyvä yksilöidä. On huomattava, että viranomaispäätöksellä annettu lausunto on myös päätös, joka olisi tullut perustella asianmukaisesti.

Jätelautakunnan lausunto on pyydetty juuri jätehuoltomääräysten ja ympäristönsuojelumääräysten päällekkäisyyksien arvioimiseksi. Jätehuoltoviranomaisen ja jätehuollon valvontaviranomaisen kesken on pidetty palaveria määräysten valmisteluvaiheessa ja lisäksi ympäristöpäällikkö pyysi jätehuoltoinsinööriä tarkistamaan mahdolliset päällekkäisyydet vielä ennen luonnoksen käsittelyä rakennus- ja ympäristölautakunnassa. Jätehuoltoinsinöörin kommentit otettiin luonnoksessa huomioon.

Ympäristönsuojelumääräyksiä ei ole tarpeen eikä lainmukaistakaan antaa asioista, jotka kuuluvat selkeästi muiden määräyskokoelmien soveltamisalaan.

VASTINE: Tämäkään lausunnon kohta ei kohdistu yksittäisiin määräysluonnoksen kohtiin.

Ympäristönsuojelumääräysluonnoksen pohjana on käytetty Kuntaliiton mallia, ja olisi suotavaa säilyttää samansuuntainen järjestys kunnan jätehuoltomääräyksissä, jotta valtakunnallisesti päästäisiin yhtenevämpiin rakenteisiin määräyskokoelmissa.

VASTINE: Emme ymmärrä tätä lausunnon kohtaa järjestyksestä. Kuntaliiton mallimääräykset ympäristönsuojelumääräysten laatimiseksi ovat laajemmat kuin Kuntaliiton mallimääräykset jätehuoltomääräysten laatimiseksi.

Luku 1, Yleiset määräykset

§ 2 Luonnoksen § 2 momentissa kaksi on esitetty, että myös muiden kaupungin viranomaisten tulee noudattaa lupa-asioita ratkaistessaan ja viranomaispäätöksiä tehdessään nyt lausunnoille lähetetyn luonnoksen määräyksiä. Kyseessä on määräysten tavoitteista kertova pykälä, jonka toisen momentin Savonlinnan alueellinen jätelautakunta katsoo olevan tarpeeton kirjata erikseen ympäristönsuojelumääräyksiin.

VASTINE: Emme pidä toista momenttia tarpeettomana, koska se selkiyttää muiden velvollisuuksia.

§ 3 Pykälän kohdassa ”1) YSL:n 27 §:n mukaista luvanvaraista, YSL:n 29 a §:n ilmoituksenvaraista tai YSL:n 30 §:n rekisteröitävää toimintaa” ei ole tarpeellista erikseen mainita tietyissä ympäristönsuojelulain pykälissä määritettyjä luvanvaraisia, ilmoituksenvaraisia tai rekisteröitäviä toimintoja, joita määräysluonnos ei koske.

VASTINE: Määräysluonnoksen alussa on tarpeen esittää koottuna, mitä määräykset eivät koske, jotta niitä ei tarvitse toistaa määräysten myöhemmissä kohdissa.

Ympäristönsuojelulain 202 §:n 2 momentin mukaisesti ympäristönsuojelumääräykset eivät voi koskea: 1) luvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa. Mikäli pykälät mainitaan erikseen, tulee varmistua, että kaikki luvanvaraisuutta, ilmoituksenvaraisuutta tai rekisteröitävää toimintaa koskevat pykälät mainitaan erikseen jättämättä mitään pois ja viittausten ajantasaisuus tarkistetaan aina kun lainsäädäntö niiden osalta muuttuu.

VASTINE: YSL:n pykälänumerot voidaan tämän kohdan osalta jättää pois.

§ 4.1 *Taajaan rakennetut alueet on määriteltä tarkoitamaan asemakaavoitettuja alueita sekä Savonlinnan kaupungin rakennusjärjestyksen mukaisia suunnittelutarvealueita. Savonlinnan alueellisen jätelautakunnan jätehuoltomääräyksissä on määriteltä 'taajama' tarkoitamaan asemakaavoitettuja alueita pois lukien ranta-asemakaavoitetut alueet. Savonlinnan alueellinen jätelautakunta pyytää huomioimaan ympäristönsuojelumääräysten terminologiaa määriteltäessä jätehuoltomääräysten määritelmän taajamalle eli taajaan asutulle alueelle ja mahdollisuuksien mukaan yhdenmukaistamaan määritelmää.*

VASTINE: On huomattava, että eri laeissa on taajamat / taajaan rakennetut alueet määriteltä eri tavoin. Ympäristönsuojelumääräyksissä on tarpeen määritellä taajamat / taajaan rakennetut alueet maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti, ei jätelain mukaisesti. Ympäristönsuojelumääräysten näkökulmasta on keskeisempää mm. asutuksen tiheys kuin sen sijainti mantereella tai rannalla.

Luku 2, Määräykset talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla

§ 5 *Määräysluonnoksen § 5 määrittelee talousjätevesien käsittelylaitteistojen vaatimukset, mutta § 5 momentin 5 kohdassa 1 mainittua soveltamisohjetta ei ole saatavilla verkossa eikä sitä ole toimitettu lausuntopyynnön liitteenä. Savonlinnan alueellinen jätelautakunta katsoo, että kyseiset soveltamisohjeet tulisi olla yleisesti nähtävillä ympäristönsuojelumääräysten vaatimusten tarkistamiseksi ja noudattamiseksi.*

VASTINE: Nyt pyydettiin lausuntoa vain määräyksistä ja niiden perusteluista, ei soveltamisohjeesta, jota ei voida laatia ennen kuin tiedetään, missä muodossa määräykset hyväksytään.

Momenttia 7 tulee selkeyttää siten, ettei siinä ole päällekkäisyyttä Savonlinnan alueellisen jätelautakunnan jätehuoltomääräysten kanssa. Kyseisessä momentissa jätevedet edellytetään toimitettavan viranomaisen hyväksymään käsittelypaikkaan, samoin jätevesiliitteet. Savonlinnan alueellisen jätelautakunnan jätehuoltomääräyksissä on säädetty asumisessa syntyvien lietteiden ja muiden kunnallisen yhdyskuntajätehuollon

piiriin kuuluvien lietteiden toimittamisesta käsittelyyn, lietteen omatoimisesta käsittelystä sekä lietesäiliöiden ym. vastaavien tyhjennysväleistä.

VASTINE: Momenttia on selkeytetty lausunnon perusteella.

§ 6 Määräysluonnoksen § 6.1 kieltää jätevesien johtamisen maasuodattimeen tai maaperäimeytykseen pohjavesialueilla. Savonlinnan alueellinen jätelautakunta katsoo, että olisi tarkoituksenmukaisempaa määrätä jätevedet johdettavaksi pohjavesialueilla tietyt vaatimukset täyttävään järjestelmään tai tiiviissä järjestelmässä käsiteltynä tai käsittelemättömänä johtaa tiiviissä putkessa pohjavesialueen ulkopuolelle.

Luonnoksen § 6 momentissa 3 viitataan umpisäiliöiden tyhjentämiseen määräysluonnoksen § 5 sekä Savonlinnan alueellisen jätelautakunnan jätehuoltomääräysten mukaisesti. Viittaus määräysluonnoksen § 5 on syytä tarkistaa, sillä § 5 momentti 7 on epäselvä.

VASTINE: Määräysluonnoksen 5 §:n 7 momenttia on selkeytetty lausunnon perusteella ja 6 §ää muokattu eri lausunnot huomioon ottaen. Lausunnot eivät ole yhteneviä.

Luku 3, Määräykset maatalouden päästöjen rajoittamiseksi

§ 9 Määräyksiä valmisteltaessa tulee huomioida, mitä asiasta muualla säädetään. Jätelain soveltamisalaan kuuluvat määräykset annetaan ensisijaisesti jätehuoltomääräyksissä. Jätevesilietteen omatoiminen käsittely on mahdollistettu jätehuoltomääräyksissä, sisältäen myös mahdollisuuden vastaanottaa tai luovuttaa jätevesilietteitä ja kuivakäymäläjätettä naapurikiinteistön haltijalle käsiteltäväksi ja hyödynnettäväksi, joten näiltä osin jätevesilietteen ja kuivakäymäläjätteen pienimuotoisen levittämisen salliminen ympäristönsuojelumääräyksissä ei ole tarpeellista. Ympäristönsuojelumääräyksiä voidaan antaa tarkentavia määräyksiä asumisessa syntyvän vaarattomaksi tehdyn lietteen käyttämisestä lannoitteena tai maanparannukseen pilaantumiselle herkillä alueilla, ja Savonlinnan alueellinen jätelautakunta katsoo kiellon jätevesilietteen tai käsittelemättömän kuivakäymäläjätteen levittämisen mm. pohjavesialueilla kuuluvan tähän pykälään. Pykälä itsessään tulisi sisällyttää jätevesien käsittelyä koskevaan lukuun.

VASTINE: Määräysluonnoksen 9 §:ää on muokattu lausunto huomioon ottaen.

§ 10 Savonlinnan alueellinen jätelautakunta katsoo, että määräysluonnoksen §:ssä 9 esitetyn asian toistaminen ei ole tarpeellista, vaan kyseinen kiello jätevesilietteiden levittämisestä pilaantumiselle herkillä alueilla tulisi tuoda ilmi omatoimisesti käsitellyn jätevesilietteen hyödyntämistä maataloudessa koskevassa pykälässä ja tarvittaessa viitata siihen. Rakennus- ja ympäristölautakunnan tulisi huomioida määräystä antaessaan, mitä lannoitevalmistelaissa, nitraattiasetuksessa sekä maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa lannoitevalmisteista on säädetty.

VASTINE: Määräysluonnoksen 9 § ja 10 § tarkoittavat eri alueilla ja eri tavoin tehtävää lietteen ja lannoitteiden levittämistä.

Luku 4, Kemikaalien käsittely ja varastointi

§ 13.1 Mahdollisten kemikaalien ympäristö- ja terveyshaittojen vähentämiseksi on tarpeellista, että ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja muiden laitteiden sekä yksityinen että ammattimainen pesu liuotinaineilla on sallittu ainoastaan sellaisessa paikassa, joka on tätä varten rakennettu, ja josta jätevedet voidaan tarpeellisen esikäsittelyn jälkeen ohjata asianmukaiseen käsittelyyn.

§ 14 Määräysluonnoksen § 14 momentissa 1 voi olla tarpeen tarkentaa, että käytettävät pesuaineet eivät saa sisältää ympäristölle haitallisia kemikaaleja.

VASTINE: Lisätään 14 §:n lausunnon mukaisesti.

§ 17 on annettu määräyksiä vaarallisten jätteiden varastoinnista. Savonlinnan alueellisen jätelautakunnan jätehuoltomääräyksissä on myös annettu määräyksiä koskien vaarallisten jätteiden varastointia ja toimittamista kunnan tai tuottajan vastaanottoaikaan. Jätehuoltomääräysten kanssa ristiriitaisia määräyksiä ei tule antaa ympäristönsuojelumääräyksissä.

VASTINE: Lausunnossa ei ole yksilöity miltä osin määräysluonnoksen kohta olisi ristiriidassa jätehuoltomääräysten kanssa. Määräysluonnoksen 17 §:ää on muokattu eri lausunnot huomioon ottaen.

Luku 5, Määräykset jätteistä

§ 20 Ympäristönsuojelumääräysluonnoksen §:ssä 20 säädetään 'eräiden jätteiden pienimuotoisesta hyödyntämisestä maanrakentamisessa'. Määräysluonnoksessa on esitetty suurpiirteisesti betoni- ja tiilimurskeen hyödyntämisen salliminen pienimuotoisessa maanrakentamisessa kohteissa, joissa kyseisillä jätteillä voidaan korvata neitseellisiä luonnonaineksia. Savonlinnan alueellisen jätelautakunnan jätehuoltomääräyksissä jätteen hyödyntäminen omassa maanrakentamisessa on rajattu koskemaan omassa asumisessa syntyvän puhtaan tiili- ja betonimurskeen pienimuotoista ja kertaluonteiseksi luokiteltavaa käyttöä omassa maanrakentamisessa. Jätehuoltomääräysten rajausta huomioiden on ympäristönsuojelumääräysluonnoksen kirjaus tarpeellinen. Savonlinnan alueellinen jätelautakunta katsoo, että ympäristönsuojelumääräysluonnoksessa on kirjattu riittävällä tarkkuudella betoni- ja tiilimurskeen hyödyntämistä koskeva ilmoituksenvaraisuus ja haitta-ainepitoisuuksien tutkimistarve.

§ 21.1 Harmaiden jätevesien saostussäiliön lietteen kompostointi on Savonlinnan alueellisen jätelautakunnan jätehuoltomääräysten mukaan sallittua kantovedellisillä kiinteistöillä. Painevedellisillä kiinteistöillä lietteen kompostointi on mahdollista jätehuoltoviranomaisen myöntämällä poikkeusluvalla, mikäli kunnan ympäristönsuojeluviranomainen puoltaa luvan myöntämistä. Kantovedellisillä kiinteistöillä

syntyvän jäteveden määrä on yleensä vähäistä, ja pienpuhdistamoissa ja vastaavissa järjestelmissä käsitelty vesi johdetaan yleisimmin imeytykseen tai maasuodatukseseen. Tämän vuoksi nestemäistä lietettä ei synny kuin vähäisiä määriä. Molemmissa tapauksissa saostussäiliölietteen kompostointi edellyttää, että lietettä syntyy vähemmän kuin 20 litraa tyhjennyskertaa kohden ja vähemmän kuin 60 litraa vuodessa. Rakennus- ja ympäristölautakunnan on hyvä tarkistaa määräysluonnoksen kirjaukset saostussäiliölietteen kompostoinnin sallimisesta varmistaakseen, ettei varsinaisissa ympäristönsuojelumääräyksissä ole päällekkäisyyttä jätehuoltomääräysten kanssa.

VASTINE: Ympäristönsuojelumääräykset täydentävät jätehuoltomääräyksiä siten kuin ympäristöpäällikkö ja jätehuoltosinööri ovat keskenään sopineet.

§ 21.2 Kunnalliset jätehuoltomääräykset sallivat vähäisten saostussäiliölietteiden lisäksi myös kiinteistöllä syntyvän vähäisen, kiinteässä muodossa olevan puhdistamolietteen kompostoinnin, joten suojaetäisyydet lietteen kompostointipaikasta esimerkiksi talousvesikaivoon on tarpeellista esittää ympäristönsuojelumääräyksissä.

VASTINE: Suojaetäisyys talousvesikaivoon lisätään ympäristönsuojelumääräyksiin.

§ 21.3 Määräystä varten tulisi ensisijaisesti tarkistaa, onko kuiva- ja kompostikäymälöiden rakentaminen taajamissa sijaitseville kiinteistöille sallittua missään tilanteessa. Käymäläjätteen kompostoinnin kieltäminen taajama-alueella ei ole tarkoituksenmukaista, mikäli kuivakäymälöiden rakentaminen esimerkiksi poikkeusluvalla on mahdollista. Rakennus- ja ympäristölautakuntaa pyydetään huomioimaan, että käymäläjätteen kompostoinnin kieltäminen vähentää rakentamisen innovaatioita kuivasanitaation suhteen. Kuivakäymälöiden rakentamisen ollessa mahdollista taajamissa, edellyttäisi kuivakäymäläjätteen kompostoinnin kieltäminen kuivakäymäläjätteen kuljettamista kunnan jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi.

VASTINE: Rakennustarkastajalta saadun tiedon mukaan yhtään lupaa ei ole haettu kuivakäymälän rakentamiseksi taajamiin. Määräysluonnoksen kohtaa on muokattu eri lausunnot huomioon ottaen. Lausunnot eivät ole yhtenevät.

§ 22 Pykälässä esitetään ympäristölle haitallisten jätteiden viemäriin kaatamisen kieltämistä. Ympäristölle haitalliset jätteet luokitellaan vaarallisiksi jätteiksi, joiden jätehuollosta ja keräämisestä kiinteistöllä on määrätty Savonlinnan alueellisen jätelautakunnan jätehuoltomääräysten (voimassa 1.3.2021 alkaen) § 39 - 41. Savonlinnan alueellisen jätelautakunnan näkökulmasta määräyksen sisällyttäminen kunnan ympäristönsuojelumääräyksiin ei ole tarpeellista.

VASTINE: Ympäristönsuojelumääräykset koskevat jätteiden lisäksi myös ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavia aineita.

§ 23.1 - 23.2 Lemmikkieläinten hautaamisesta on Ruokavirasto antanut valtakunnallisia ohjeita. Ympäristösuojelumääräyksissä tulisi viitata kyseisiin ohjeisiin, ja paikalliset olosuhteet huomioiden antaa tarkempia määräyksiä, mikäli ne katsotaan tarpeellisiksi. Päällekkäisyyttä on syytä välttää.

VASTINE: Ruokavirasto ei ole antanut ohjeita lemmikkieläinten hautaamisesta. 23 §:stä poistetaan muiden kuin lemmikkieläinten hautaamista koskevat kohdat.

§ 23.4 Luonnonvaraisten eläinten käsittelyä ja käsittelyyn toimittamista koskevat säädökset kannattaa tarkistaa ja kirjata määräys näiltä osin sellaisella tarkkuudella, että tieto pitää paikkansa. Kuolleet tuotantoeläimet, lemmikkieläimet ja tietyissä tapauksissa myös luonnonvaraiset eläimet ovat sivutuotteita, joiden hävittämisessä on noudatettava sivutuotelainsäädännön vaatimuksia. Lain eläimistä saatavista sivutuotteista § 24 mukaan kuolleet luonnonvaraiset eläimet saa hävittää sivutuoteasetuksen 19 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti hautaamalla maahan tai toimittamalla hyväksytylle kaatopaikalle. Savonlinnan Seudun Jätehuolto Oy:n verkkosivujen mukaan yhtiö ei ota vastaan kuolleita eläimiä. Tällaista ristiriitaisuutta tulee välttää.

VASTINE: Poistetaan kohta ympäristönsuojelumääräyksistä.

§ 23.5 Hautaustoimilaki määrittää, että mikäli vainajan tuhka sijoitetaan muualle kuin hautausmaalle, on tuhkan sijoittamiseen oltava alueen omistajan tai haltijan suostumus. Koska asiasta ollaan määräämässä hakemuksenvaraista kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä, on määräysten perustelumuistioon kirjatut perustelut vainajan tuhkan siroittelusta mahdollisesti aiheutuvista terveys- ja ympäristöhaitoista välttämättömiä. Ilman perustelumuistiotu luonnosteltu määräys jää vaillinaiseksi ja luvanvaraisuus kyseenalaiseksi.

VASTINE: Poistetaan kohta ympäristönsuojelumääräyksistä.

§ 25.2 määräys sisältyy Savonlinnan alueellisen jätelautakunnan jätehuoltomääräysten § 37, joten Savonlinnan alueellinen jätelautakunta katsoo momentin olevan päällekkäinen ja tarpeen poistaa ympäristönsuojelumääräyksistä.

VASTINE: Poistetaan kohta ympäristönsuojelumääräyksistä.

§ 25.1, 25.3 ja 25.4 jätehuoltoa koskevat määräykset sisältyvät riittävällä laajuudella Savonlinnan alueellisen jätelautakunnan jätehuoltomääräysten § 38 (roskaantumisen ehkäiseminen yleisillä alueilla) jätehuollon järjestämisen ja roskaantumisen ehkäisemisen osalta. Alueellinen jätelautakunta katsoo, että mainosten ja ilmoitusten jakamisesta, paikaltaan irronneiden tai rikkoontuneiden mainosten tai ilmoitusten poistamisesta sekä yöpymisestä ja leirytyemisestä yleisillä alueilla määrättäisiin toisessa pykälässä tai pykälän otsaketta muutettaisiin vastaamaan paremmin määräysehdoituksia.

VASTINE: Määräysluonnoksen kohdasta pidettiin palaveri kunnallisteknisten palvelujen / puisto ja kauppatori kanssa. Tuolloin todettiin, että kohta on syytä säilyttää ympäristönsuojelumääräyksissä. 25 §:n otsake muutetaan muotoon: Mainoksia ja ilmoituksia sekä yöpymistä koskevat määräykset.

Luku 6, Melun ja tärinän torjuntaa koskevat määräykset

§ 26 - 27 Määräys on linjassa Valtioneuvoston päätöksen melutason ohjearvoista (993/1992) kanssa. Päätös linjaa, että päiväaikaa on klo 7 - 22, ja siten on perusteltua rajata erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttava toiminta päiväajalle ja edellyttää tiedotettavan siitä riittävän ajoissa kiinteistöille, joiden toiminnalle melu voi aiheuttaa haittaa tai häiriötä. Savonlinnan alueellinen jätelautakunta on jätehuoltomääräysten kautta sallinut jätteiden kuormaamisen arkisin klo 6 - 22 asuinkiinteistöillä tai niiden läheisyydessä. Tämän vuoksi jätteenkuljetuksen osalta on hyvä, että määräys ei koske klo 6 - 7 koskevaa jätteen kuormaamista. Jätehuoltomääräyksissä on jätteiden kuormaaminen sallittu arkisin muualla kuin asuinkiinteistöillä tai niiden läheisyydessä klo 5 - 22, joten Savonlinnan alueellinen jätelautakunta toivoo määräysluonnoksen pykälää 27 muokattavan siten, että siitä käy paremmin ilmi sallitaanko jätteiden kuormaaminen klo 5 - 6 muualla kuin asuinkiinteistöillä tai niiden läheisyydessä. Jos pykälää ei tarkenneta, ovat ympäristönsuojelumääräykset ja jätehuoltomääräykset tässä asiassa ristiriidassa keskenään.

VASTINE: Lisätään 27 §:ään kohta, ettei määräys koske jätteiden kuormausta klo 5:00 -6:00 muualla kuin asuinkiinteistöillä tai niiden läheisyydessä.

Savonlinnan alueellisen jätelautakunnan alueella on kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus, ja jäteastioiden pesu voidaan tehdä sekä kiinteistön haltijan että kuljetusyrityksenkin puolesta. Kuljetusyritysten hoitaessa jäteastioiden pesun koneellisesti, pesu tehdään yleisimmin koneellisesti jäteastian tyhjennyksen yhteydessä. Jätehuoltomääräyksissä ei ole erikseen määrätty jäteastioiden pesemiseen liittyvistä kellonajoista, mutta koneellisesta jäteastian pesemisestä aiheutuva melu on tasoltaan samankaltaista kuin jätteiden koneellisesta kuormauksesta aiheutuva melu, mutta hieman pitkäkestoisempaa. Määräysluonnokseen esitetään tarkennettavan § 26 - 29, tarvitseeko ympäristön-suojelulain § 118 mukaista ilmoitusta tehdä jäteastioiden koneellisesta pesemisestä jätteen kuormauksen yhteydessä asuinkiinteistöillä ja niiden läheisyydessä, vai olisiko tämä sallittua jätteiden kuormauksen yhteydessä arkisin klo 6 - 22.

VASTINE: Ei vaadi ympäristönsuojelulain § 118 mukaista ilmoitusta. Määräysluonnoksen 27 §:ään on kirjattu yöaikaisten (klo 22 – 7) toimintojen kiellon yhteydessä, ettei se koske klo 6:00 – 7:00 jätteiden kuormaamista.

§ 29 Määräysluonnokseen esitetään tarkennettavan pykäliin 26 - 29, tarvitseeko ympäristönsuojelulain § 118 mukaista ilmoitusta tehdä jäteastioiden koneellisesta pesemisestä jätteen kuormauksen yhteydessä asuinkiinteistöillä ja niiden läheisyydessä, vai olisiko tämä sallittua jätteiden kuormauksen yhteydessä arkisin klo 6 - 22.

VASTINE: Ei vaadi ympäristönsuojelulain § 118 mukaista ilmoitusta, lisäksi ks. edellisen kohdan vastaus.

Luku 7, Ilmansuojelua ja pölyntorjuntaa koskevat määräykset

§ 30.1 - 30.3 koskevat jätehuoltoa, ja sisältyvät Savonlinnan alueellisen jätelautakunnan jätehuoltomääräysten § 19. Määräysluonnoksen § 30 momentit 1 - 3 tulee poistaa ympäristönsuojelumääräyksistä päällekkäisyyden vuoksi sekä siksi, että jätteen polttaminen kuuluu jätehuoltomääräysten alaiseen säätelyyn.

VASTINE: Määräysluonnoksesta poistetaan kyseiset kohdat.

§ 30.4 - 30.5 Momenteissa 4 - 5 säädetään mm. kokkojen polttamisesta. Kokon polttamista säädellään riittävästi pelastuslailla, joten niitä koskevia määräyksiä ei ole tarpeen sisällyttää ympäristönsuojelumääräyksiin.

VASTINE: Kohdassa puhutaan laajemmin avotulesta, ei pelkästään kokoista. Etelä-Savon pelastuslaitoksen lausunnossa ei ole esitetty muutosta tähän määräysluonnoksen kohtaan, joka on muotoitu pelastuslaitoksen kanssa pidetyssä palaverissa.

§ 30.6 voidaan tulkita olevan osittain päällekkäinen Savonlinnan alueellisen jätelautakunnan jätehuoltomääräysten § 19.4 kanssa. Jätehuoltomääräyksissä on mahdollistettu käsittelemättömän puujätteen, risujen, oksien sekä vähäisessä määrin polttokelpoisen paperin, pahvin ja kartongin polttaminen, sekä määrätty, ettei polttamisesta saa aiheutua naapurustolle savu-, noki-, haju- tai terveyshaittaa. Vaikka määräys onkin perusteltu perustelumuistiossa, voi olla tarpeen tarkentaa määräysluonnoksessa esitettyä muotoilua määräyksen tarkoituksen selventämiseksi viittaamalla jätehuoltomääräyksiin liittyen jätteen polttamiseen.

VASTINE: Määräysluonnoksen kohtaan lisätään: Sen lisäksi, mitä Savonlinnan alueellisen jätelautakunnan jätehuoltomääräyksissä on säädetty ...

§ 30.10 säädetään rakennusten ja rakennelmien hävittämisestä polttamalla. Perustusten varassa kiinteästi seisova rakennus ei itsessään ole jätettä, vaikka se olisi saanut purkuluvan. Koska rakennusten hävittäminen polttamalla on poikkeuksellista ja soveltuu lähinnä niihin tapauksiin, joissa pelastustoimi voi käyttää rakennusta harjoituskohteena, on perusteltua määrätä rakennusten ja rakennelmien polttamisesta ympäristönsuojelumääräyksissä. On kuitenkin huomioitava, että ennen polttamista rakennuksesta poistettavat osat sekä poltetun rakennuksen jäänteet ovat jätelain mukaista purkujätettä, joka on toimitettava jätelainsäädännön mukaiseen käsittelyyn.

VASTINE: Lisätään määräysluonnoksen 30 §:ään lausunnon viimeinen virke.

§ 32 Määräyksessä on huomioitu rakentamisessa käytettyjen materiaalien mahdollisesti sisältämien terveydelle ja ympäristölle haitallisten aineiden jätehuolto riittävällä tarkkuudella.

Maaseutuviranomainen

Savonlinna

Lohkoja pohjavesi alueella:

- 36 tilalla
yhteensä 328,91 ha

karjatiloja on noin 57 kpl

kotieläintiloja 79 kpl (lammas, hevonen nauta, sika)

tiloja yhteensä 323 kpl / v.2020 Savonlinna

peltoa 10 826 ha / v.2020

10 § Lannan käyttö herkillä alueilla

Viljelijät, jotka ovat sitoutuneet ympäristökorvaukseen laativat viljelysuunnitelman jokaiselle hakemus lohkolleen ja pitävät lohkokirjanpitoa pelloilla tapahtuvista toimista (täydentävät ehdot).

Lohkoilla, joilla käytetään lannoitteita kemiallisia tai orgaanisia on oltava voimassa oleva maa-analyysi (voimassa 5 v).

Lannoitus perustuu ravinnemääriin ja viljavuuteen. Lannoittaa voi vähemmän kuin suunnitelmassa, mutta ei enempää.

Pohjavesi alueille ei saa lantaa varastoida. Vna: 929/201617

Kasvinsuojeluaineille on rajoituksia pohjavesi alueille ja vesistöille. (Tukes)

11 § Lantavarastojen sijoittaminen ja levitys

- *lanta-auma / patterista on tehtävä ilmoitus kuntaan, eikä ilman lupaa sitä saa perustaa*

- vesistöjen varsilla on oltava 10 m luontaista pellon ulkopuolista aluetta tai 3-10 m levyinen nurmipeitteinen alue
- lannoitusta ei saa aloittaa 5 m lähempänä vesistöä
- talouskaivossa orgaanisen lannan levitys on sallittua 30-100 metriä mukaan maalajista ja kaivonpaikasta
- kaivosta vastuu on viljelijällä myös vuokrapellolla.

17 § Vaarallisten nestemäisten kemikaalien säilyttäminen ja varastointi

- torjunta-aineita käyttävien ja ostavien viljelijöiden on suoritettava tutkinto 5 vuoden välein ja kalusto on testattava 3 vuoden välein.

Varastointiin liittyy myös sääntöjä turvallisesta varastoinnista ja aineiden ympäristöön pääsemisen estämiseksi.

18 § Polttoaineille on myös varastointi säännöt

- altaat valumisen estämiseksi

Lausunto osa

Viljelijöistä 74 % Savonlinnassa on sitoutunut ympäristökorvaukseen ja joutuvat noudattamaan ympäristökorvauksen ehtoja.

Kaikkia viljelijöitä koskee täydentävien ehtojen määräykset hyvästä ja luonnon ja eläinten kohtelusta ja viljelystä.

Lisäksi on nitraattidirektiivi, joka koskee myös kaikkia viljelijöitä, myös niitä, jotka eivät ole ympäristösitoumuksessa.

VASTINE: Pelkkä nitraattiasetuksen noudattaminen ei ole riittävä vesiensuojelutoimenpide.

Koulutuksia vuosittain hakemus ja viljelyehtoihin järjestää Etelä-Savon ELY-keskus yhdessä Proagrian ja maaseututoimien yhteistyössä.

Näitä ehtojen noudattamisia valvoo Etelä-Savon ELY-keskus vuosittaisilla pelto- ja eläinvalvonnoilla.

VASTINE: Ympäristönsuojelupalveluille tulleista ilmoituksista päätellen valvontaa ei voida pitää riittävänä.

Olisi hyvä, että säännöt olisivat yhtenevät pääsääntöisesti Ruokaviraston ja koulutuksissa annettavien ehtojen mukaan. On viljelijänkin etu noudattaa ohjeita niin tukienmaksun kun myös oman ympäristönsä takia.

Liian monimutkaiset säännöt on vaikeat toteuttaa.

Erityiskohteet ja tapaukset ovat omansa.

Maaseutuviranomainen on muuttanut ja täydentänyt myöhemmin lausunto-osan lopun kuulumaan seuraavasti:

On hyvä, jos ohjeet ja säännöt ovat pääsääntöisesti yhtenevät Ruokaviraston, ministeriön ja ELY-keskusten sopimusten mukaan. Nykyinen maaseutuohjelma kausi alkoi 2015 ja silloin perustettiin suojavyöhykkeitä vesistöjen reunoille. Suojavyöhyke voi olla koko peltolohkokin, joka rajoittuu vesistöön ja silloin etäisyyttä on enemmänkin kuin se 10 m vesistöön tai valtaojaan. Suojavyöhykenurmia Savonlinnassa on n. 58 ha.

Suojavyöhykettä ei saa lannoittaa, eikä käyttää torjunta-aineita.

Uusi maaseutuohjelmakausi on alkamassa 2023. Ympäristöasiat ovat sielläkin mukana tärkeässä osassa.

Ympäristö ja lähiruoka ovat toisiaan tukevia.

VASTINE: Lausunto ei sisällä yksityiskohtaisia esityksiä ympäristönsuojelumääräysluonnokseen.

Metsähallitus

Metsähallitus pitää pohjavesien suojelutavoitetta erittäin hyvänä ja on omalla ohjeistuksellaan velvoittanut urakoitsijansa toimimaan luonnoksen kirjauksen hengen mukaisesti.

Ympäristöoppaamme mukaan "Pohjavesialueella toimittaessa kiinnitetään erityistä huomiota polttoainesäiliöiden, koneen letkujen sekä poltto- ja voiteluaineastioiden kuntoon. Huolto- ja korjaustöiden tekoa vältetään pohjavesialueella. Tankkauspaikat ja/tai polttoainesäiliöt sijoitetaan pohjavesialueiden ulkopuolelle, jollei siitä ole kohtuutonta vaivaa."

Lisäksi PEFC sertifiointin kriteerin 19 vaatimus on: "Pohjavesien laatu turvataan metsätalouden toimenpiteissä".

Normisto asettaa lisäksi polttoaineiden säiliöiden käytölle ja ominaisuuksille selkeät vaatimukset. Pohjavesialueet voivat olla hyvin laajoja, ja koneiden tankkaus voisi vaatia useiden kilometrien ajon yhteen suuntaan. Nykyisin määräysten mukaiset säilytysastiat ovat erittäin luotettavia. Pienillä pohjavesialueilla voidaan sijoittaa säiliöt yleensä alueiden ulkopuolelle. Huollon osalta koneisiin voi joskus tulla sellaista huoltotarvetta, että kone yleensä saadaan liikkeelle.

Nykyisessä muodossaan luonnoksen määräysehdotukset aiheuttaisivat toteutuessaan kohtuuttomia rajoituksia biotaloudelle ja ehdotamme kirjauksien muuttamista seuraavasti:

4 LUKU 13 §

"Työkoneita ei saa pestä ja toistuvasti huoltaa pohjavesialueilla. Huollon tarkoitus on akuutin vian korjaaminen. Koneiden tankkaus on suoritettava mahdollisuuksien mukaan pohjavesialueiden ulkopuolella. Tankkaus on kuitenkin mahdollista pohjavesialueella, jos ulkopuolella tapahtuva tankkaaminen on esimerkiksi pitkän matkan takia kohtuutonta,"

VASTINE: Muutetaan 13 §:n 4 momentin loppu muotoon: "... Työkoneita ei saa pestä eikä huoltaa pohjavesialueilla akuutin vian korjaamista lukuun ottamatta. Työkoneiden tankkaus on tehtävä pohjavesialueen ulkopuolella. Mikäli tämä on pitkän matkan takia kohtuutonta, tankkaaminen sallitaan tilapäisesti pohjavesialueella erityistä huolellisuutta noudattaen, ei kuitenkaan 500 metriä lähempänä vedenottojen kaivoja."

4 Luku 17 §

"Pohjavesialueilla pohjaveden pilaantumisvaaraa aiheuttavien kemikaalien pitkäaikainen säilyttäminen on kielletty. Työmaa-alueilla polttonesteitä ja voiteluaineita saa säilyttää pohjavesialueilla määräykset täyttävissä säilytysastioissa työmaan keston ajan, jos pohjavesialueen ulkopuolella säilyttäminen olisi kohtuutonta."

VASTINE: Muutetaan 17 §:n 8 momentti muotoon: "Pohjavesialueilla pohjaveden pilaantumisvaaraa aiheuttavien kemikaalien pitkäaikainen säilyttäminen työmaa-alueella on kielletty. Polttonesteitä ja voiteluaineita saa säilyttää ainoastaan työkoneissa. Jos pohjavesialueen ulkopuolella säilyttäminen on kohtuutonta, työkoneiden vaatiman polttonesteen säilyttäminen on kuitenkin sallittu kaksoisvaippasäiliössä joko sellaisenaan tai auton lavalla ja voiteluaineet määräykset täyttävissä säilytysastioissa työmaa-alueella sen keston ajan ..."

MTK-Savonlinnan seutu ja MTK-Punkaharju

MTK-Savonlinnan seutu ja MTK-Punkaharju toteavat lausuntonaan seuraavaa:

MTK-Savonlinnan seutu ja MTK-Punkaharju eivät katso tarpeelliseksi, että Savonlinnassa tehdään yleistä lainsäädäntöä kireämpiä ympäristömääräyksiä, jotka rajoittavat

merkittävästi kaupungin elinkeinotoimintaa ja aiheuttavat lisähaittaa ja kustannuksia verrattuna ympäröiviin kuntiin.

Valtioneuvoston perustuslakivaliokunta on antanut kuntien ympäristönsuojelumääräyksistä näkemyksensä, jossa korostetaan, että samanlaisten paikallisten ympäristöolosuhteiden alueella asuvia kansalaisia kohdeltaisiin ympäristönsuojelumääräyksien osalta yhdenvertaisesti, mikä tässä tapauksessa tarkoittaa Savonlinnan ympäristökuntia ja Etelä-Savon ELY-keskuksen alaisia alueita.

EU:n nitraattidirektiivi ja siitä annettu asetus on voimassa koko Suomessa ja koskee kaikkia maatiloja. Siinä määrätään selkeästi lannan varastoinnista, lannoitteiden levityksestä ja levitysjankohdista sekä typpilannoitusmääristä.

Nitraattiasetuksesta on aina olemassa ajantasainen versio, jossa muutokset on otettu huomioon.

Kotieläintilojen on tehtävä ympäristönsuojelulain mukainen ilmoitus toiminnastaan tai haettava ympäristölupa, jos tietyt kokoehdot täyttyvät. Myös pienemmälle toiminnalle on haettava ympäristölupa tai tehtävä ympäristönsuojelulain mukainen ilmoitus, jos toiminnasta saattaa aiheutua vesistön pilaantumista tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

VASTINE: Nyt lausunnoilla ollut määräysluonnos perustuu Kuntaliiton malliin, joka nimenomaan on laadittu, jotta määräykset olisivat yhtenäiset koko Suomen alueella. Paikallisilla määräyksillä voidaan antaa tiukempia velvoitteita liittyen esim. johonkin kunnan erityisarvoon, joka Savonlinnassa mm. on puhtaat vesistöt. Kaupungin strategiassa vesistöjen puhtaana säilyminen on nostettu korkealle eikä ympäristönsuojelumääräyksillä saada heikentää strategian tavoitteiden toteutumista.

MTK:n esittämiltä osin määräykset eivät tiukkene nykyisistä.

Ympäristönsuojelumääräyksiä on päivitetty kaupunginvaltuustossa viimeksi vuonna 2016 Punkaharjun MTK:n aloitteesta, jolloin MTK:n lakimiehen kanssa sorvattiin mm. määräysten luvut 3 ja 4, joita nyt annettu lausunto koskee. Lainsäädäntö ei ole muuttunut tuo jälkeen ko. lukuja koskevista asioista. Tuolloin pyydettiin lausunnot mm. pohjavesialueilla tehtäviä toimintoja koskien vesilaitoksilta ja terveydensuojeluviranomaiselta. Lausuntojen mukaan käytettäessä nestemäisiä, lietemäisiä tai muutoin maaperään imeytyviä haitallisia aineita, pohjaveden pilaantumisen riski on niin suuri, että tällaiset pohjavettä uhkaavat toimet tulee kieltää yksiselitteisesti yhdyskunnan vedenoton kannalta tärkeillä pohjavesialueilla.

Vedenhankintaan soveltuvat pohjavesialueet ovat alueella hajallaan ja pääosin kaukana kaupunki-/kuntakeskuksista. Koska yksittäisiä suuria hyödynnettävissä olevia pohjavesialueita ei ole, on ensiarvoisen tärkeää turvata olemassa olevat pienet pohjavesialueet. Pohjavesialueet tulee turvata vesilaitosten ja yksityisten kiinteistöjen sekä yritystoiminnan vedenhankintaa varten. Pohjaveden pilaaminen, sen laadun vaarantaminen ja heikentäminen on kielletty ympäristönsuojelulailla (17 §). On myös huomattava, että kerran pilattua pohjavettä ei käytännössä enää teknistaloudellisesti ole mahdollista kunnostaa juomakelpoiseksi.

Intressivertailussa niiden maatilojen osuus, joiden toimintaa määräykset mahdollisesti rajoittaisivat, on häviävän pieni yhdyskunnan turvallisen vedenhankinnan tarpeisiin ja esim. puhtaasta luonnosta hyötyvään matkailuelinkeinoon nähden. Kaikista vuonna 2015 toiminnassa olleista karjataloista viisi (5) sijaitsi osoitteen perusteella pohjavesialueella. Yksikään toiminnanharjoittaja ei ole saattanut ympäristönsuojelupalveluille tiedoksi, ettei pystyisi harjoittamaan toimintaansa.

Ympäristönsuojelumääräysten muuttaminen siten, että se johtaa ympäristönsuojelun kannalta heikompaan suojelutasoon, ei ole linjassa lautakunnan tehtäväkuvaan kuuluvan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimimisen kanssa eikä se toteuta kaupunkistrategiaan kirjattua ja kaupunginvaltuuston lautakunnalle vastuuttamaa tulostavoitetta vesistöjen tilan puhtaana säilymisestä.

Ympäristönsuojelumääräykset eivät koske ympäristönsuojelulain mukaista luvan- tai ilmoituksenvaraista taikka rekisteröitävää toimintaa. Luparajoja on lainsäädännön muutoksilla nostettu paljon ja suuri osa eläinsuojista jää lupavalvonnan ulkopuolelle. Tästä on todettu aiheutuneen haittoja. Maatilojen osalta kunnan ympäristönsuojelumääräyksiä sovelletaan siis kasvinviljelytiloihin ja niihin kotieläintiloihin, jotka eivät kuulu eläinsuojan osalta lupa- tai ilmoitusmenettelyyn.

MTK-Savonlinnan seudun ja MTK-Punkaharjun lausuntona tuomme esille seuraavia asioita otettavaksi huomioon ympäristönsuojelumääräyksistä päätettäessä:

3 LUKU

MÄÄRÄYKSET MAATALOUDEN PÄÄSTÖJEN RAJOITTAMISEKSI

8 § Maitohuoneiden ja eläintilojen pesuvedet

"Ellei jätevesiä johdeta yhdyskunnan vesihuoltolaitoksen viemäriin, maitohuoneiden ja eläintilojen pesuvedet, jotka sisältävät käymäläjätevesiä, tulee käsitellä tarkoitukseen suunnitellussa erillisessä käsittelyjärjestelmässä tai yhdessä talousjätevesien kanssa yhteiskäyttöön suunnitellussa käsittelyjärjestelmässä.

Sellaiset pesuvedet, jotka eivät sisällä käymäläjätevesiä sekä jalostukseen kelpaamaton maito voidaan johtaa liete- tai virtsasäiliöön, mikäli säiliön mitoitus on riittävä. Liete- tai virtsasäiliöön johdettavat pesuvedet eivät saa sisältää ympäristölle haitallisia aineita."

Esitämme seuraavaa: Pykälän viimeinen lause "Liete tai virtsasäiliöön johdettavat pesuvedet eivät saa sisältää ympäristölle haitallisia aineita" on tulkinnanvarainen, koska Ilmoitusmenettelyyn liittyvässä eläinsuojeluasetuksessa 6 § säädetään seuraavaa: *käymälävesiä sisältämättömät maitohuoneen pesuvedet voidaan johtaa eläinsuojan virtsa- tai lietesäiliöön, jos pesuvedet hyödynnetään pellolla lannoitteena. Esitämme, että määräyksen viimeinen lause poistetaan.*

VASTINE: Lausetta ei ole perusteltua poistaa. Pellolle ei voi sallia levittäväksi haitallisia aineita. Mikkelin ympäristönsuojelumääräyksissä on vastaava kohta.

10 § Lannoitteiden käyttö pilaantumiselle herkillä alueilla

"Lietelannan ja virtsan sekä puristenesteen tai muun nestemäisen orgaanisen lannoitteen kuten myös käsiteltyjen tai käsittelemättömien jätevesien, umpisäiliö-, saostuskaivo- ja puhdistamolietteiden levittäminen on kielletty pohjavesialueilla sekä vedenhankinnan kannalta tärkeiden vesistöjen ranta-alueilla."

Esitämme seuraavaa: Lietelannan, virtsan, lannoitteiden ja puristenesteiden levityksessä ja varastoinnissa tulee noudattaa valtioneuvoston asetusta eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (VNA 1250/2014, jäljempänä nitraattiasetus) ja sen muutosasetusta (1261/2015). Levityksestä ja varastoinnista ei saa aiheutua ravinnevalumia vesistöön, eikä pohjavesien pilaantumisvaaraa.

Lantaa, virtsaa, lannoitteita tai puristenesteitä ei saa levittää tai varastoida pohjaveden muodostumisalueella ilman perusteltua syytä. Tällöin toiminnanharjoittajan tulee esittää kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle selvitys toimista, joilla varmistutaan siitä, ettei levityksestä ja varastoinnista aiheudu pohjaveden pilaantumisvaaraa.

VASTINE: Tämä kohta on nykyisissä ympäristönsuojelumääräyksissä, jota ei ole perusteltua syytä lähteä lieventämään. YSL:ssä pohjaveden pilaamiskielto on ehdoton, joten tämä ei ole lakia tiukempi määräys. Mikkelin ympäristönsuojelumääräyksissä käsitellyn jätevesilietteen levittäminen pohjavesialueelle on kielletty.

"Mitä edellä on määrätty lannoitteiden käytöstä pilaantumiselle herkillä alueilla koskee myös kasvinsuojelu- ja torjunta-aineita, lukuun ottamatta niitä aineita, joiden käyttö on sallittu pohjavesialueilla."

Esitämme, että torjunta-aineet poistetaan, sillä maataloudessa käytetään kasvinsuojeluaineita.

VASTINE: Tehdäänkö rikkakasvitorjuntakin kasvinsuojeluaineilla?

"Kuivalannan levitys on ilman perusteltua syytä kielletty luokkaan 1 ja 1E kuuluvilla pohjavesialueilla sekä luokkaan 2 ja 2E kuuluvien pohjavesialueiden pohjaveden muodostumisalueilla (sisäraja)."

Vesistön ranta-alueilla lietelannan ja virtsan sekä puristenesteen tai muun nestemäisen orgaanisen lannoitteen kuten myös käsiteltyjen tai käsittelemättömien jätevesien, umpisäiliö-, saostuskaivo- ja puhdistamolietteiden käyttö lannoitteena on kielletty 50 metriä ja kuivalannan 30 metriä lähempänä vesistöä. Em. rannan suojavyöhykkeellä on sallittu vain pohjavesialueille hyväksytyjen kasvinsuojeluaineiden käyttö."

Esitämme, että Savonlinnan kaupungin ympäristömääräyksissä käytetään perusteina nitraattiasetusta. Nitraattiasetuksen 10 § todetaan: Lannoitus on kielletty viisi metriä lähempänä vesistöä. Seuraavan viiden metrin vyöhykkeellä vesistöä lannan ja

orgaanisten lannoitevalmisteiden pintalevitys on kielletty, ellei peltoa muokata vuorokauden kuluessa levityksestä. Edellä mainitut lannoitus- ja pintalevityskiellot eivät kuitenkaan estä kotieläinten laiduntamista kyseisillä alueilla. ([15.10.2015/1261](#))

VASTINE: 5 m on liian vähän. Se on ristiriidassa vesiensuojelutavoitteiden kanssa. Mustia jätevesiäkään ei saa imeyttää 150 m lähemmäksi rantaviivaa. Käsittelemättömiä jätevesiä ei saa levittää lannoitteeksi.

"Käytössä olevien talousvesikaivojen ympärille tulee jättää vähintään 30 metriä leveällä lannalla, virtsalla, puristenesteellä tai muulla nestemäisellä orgaanisella lannoitteella taikka jätevesillä ja jätevesilietteilä käsittelemätön suojavyöhyke. Mikäli pelto viettää merkittävästi kaivoon päin, suojavyöhykkeen leveyden tulee olla vähintään 100 metriä. Em. suojavyöhykkeellä on sallittu vain pohjavesialueille hyväksytyjen kasvinsuojeluaineiden käyttö.

Tuotantoeläinten lannan, lietelannan ja virtsan levittäminen metsiin ja joutomaille on kielletty."

Esitämme seuraavaa: Sanamuoto "merkittävästi" on tulkinnanvarainen.

Nitraattiasetuksessa määrätään seuraavaa: Peltolohkon osilla, joiden kaltevuus on vähintään 15 prosenttia, lietelannan, virtsan ja nestemäisten orgaanisten lannoitevalmisteiden levittäminen muulla tavoin kuin sijoittamalla on aina kielletty. Kalteville peltolohkon osille levitettävät muut lannat ja orgaaniset lannoitevalmisteet on muokattava maahan kahdentoista tunnin sisällä levityksestä. ([16.4.2015/435](#)). Esitämme, että kaupungin ympäristö määräykset ovat nitraattiasetuksen mukaiset.

VASTINE: 15 prosenttia on perusteltu. Ympäristönsuojelumääräyksissä täytyy ottaa huomioon muukin lainsäädäntö kuin nitraattiasetus, jossa asiaa tarkastellaan vain yhdestä näkökulmasta.

11 § Lantavarastojen, eläinsuojien ja kotieläinten ulkotarhojen sijoittaminen

"Lantavarastoja, uusia eläinsuojia, tuotantoeläinten ulkotarhaa tai ratsastuskenttää ei saa sijoittaa pohjavesialueille eikä tulvavaaran alueille.

Em. toiminnot tulee sijoittaa vesien pilaantumisen ehkäisemiseksi ja mahdolliset naapurustolle aiheutuvat hajuhaitat sekä muut mahdolliset ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavat seikat huomioon ottaen riittävän etäälle herkeksi määritellyistä kohteista. Em. toimintojen sijoittamisessa - ellei ympäristöluvan tai ilmoituksen varaisissa toiminnoissa muuta ole määrätty - tulee noudattaa seuraavia vähimmäissuojaetäisyyksiä:

- vesistö, puro, noro ja valtaoja 50 metriä

VASTINE: Suojaetäisyysvaatimus vesistöön perustuu nitraattiasetukseen, valtaojaa /noroon vaatimus on 25 m.

- talousvesikaivo ja lähde 30 metriä, jos kaivo tai lähde on maastossa ylempänä, ja 50 metriä, jos kaivo tai lähde on maastossa alempana

VASTINE: Tämä on lievempi kuin nitraattiasetus.

- naapurin asuinkiinteistön raja 100 metriä."

VASTINE: Tämä perustuu eläinsuoja-asetukseen.

Kotieläintalouteen liittyvät määräykset perustuvat ympäristösuojelulakiin ja – asetukseen.

VASTINE: Ei vaan lähinnä nitraattiasetukseen.

Eläinsuojien lupaviranomaisen toimivalta määräytyy eläinsuojan koon perusteella. Eläinsuojalla on oltava ympäristölupa, jos se on tarkoitettu vähintään 30 lypsylehmälle, 60 emakolle, tai näihin verrattavalle eläinmäärälle

VASTINE: Tämä on vanhentunut tieto, luparajoja on nostettu.

Myös pienemmälle eläinsuojalle on haettava ympäristölupa, jos toiminnasta saattaa aiheutua vesistön pilaantumista tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa. On huomioitava, että eläinsuojan sijoittaminen ratkaistaan ympäristöluvassa eikä laki kiellä sen sijoittamista pohjavesialueelle. Esitämme, että Savonlinnan ympäristönsuojelumääräyksissä ei mennä lakia tiukemmalle tasolle eläinsuojan tai ratsastuskentän rakentamista koskien.

VASTINE: Määräykset eivät koske luvitettuja tai rekisteröityjä toimintoja, vaan nimenomaan sen alle jääviä. Määräykset on kohdistettu niille. Luuissa sijoittamismahdollisuus on harkintaan perustuva ja etäisyysvaatimukset annetaan tapauskohtaisesti.

12 § Eläinten laiduntaminen ranta-alueilla

”Vesistöjen ranta-alueilla eläinten laiduntaminen on kielletty 15 metriä lähempänä rantaviivaa. Määräys ei koske perinnemaisema-alueita eikä luonnonvaraisia niittyjä tai niihin verrattavia alueita.

Laiduntaminen on kielletty yleisillä uimarannoilla ja niiden läheisyydessä.”

Suomessa rantaniityt luokitellaan äärimmäisen uhanalaisiksi luontotyypeiksi. Laiduntava eläin on luonnon monimuotoisuuden pelastaja. Yleisin rantojen laiduntaja on nauta, joka pystyy käyttämään vaikeakulkuistenkin alueiden kasvillisuutta hyväkseen. Yleisesti nautoja käytetään apuna perinnebiotooppien ylläpitämisessä ja maisemanhoidossa.

Nitraattiasetus sallii laiduntamisen ranta-alueilla, joten vaatimus laiduntamisen kieltämisestä on kohtuuton. Lisäksi määritelmä ”läheisyydessä” on epämääräinen, ympäristösuojelumääräyksissä tulee olla selkeät määritelmät. Eläinten tulee voida laiduntaa ranta-alueilla perustellusta syystä. Viralliseen uimarantaan tulee olla etäisyyttä vähintään 100 metriä.

Esitämme, että laidunnusta ranta-alueella ei yksiselitteisesti kielletä, vaan ranta-alueiden laidunnuksessa noudatetaan nitraattiasetusta ja määritettyä suojaetäisyyttä yleisiin uimarantoihin.

VASTINE: Mikkelin ympäristönsuojelumääräyksissä suojaetäisyysvaatimus on 10 m. Lisätään määräykseen suojaetäisyysvaatimus 100 m uimarantaan.

4 LUKU

KEMIKAALIEN KÄSITTELY JA VARASTOINTI

13 § Määräykset ajoneuvojen, koneiden, veneiden ja muiden vastaavien laitteiden aiheuttaman ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi

”Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja muiden vastaavien laitteiden pesu liuotinpesuaineilla sekä ammattimainen tai laajamittainen pesutoiminta liuotinpesuaineilla on sallittu ainoastaan tähän tarkoitukseen rakennetulla pesupaikalla, josta pesuvedet johdetaan asianmukaisen esikäsittelyn kautta yhdyskunnan vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin. Ammattimaisessa pesussa saa käyttää vain hyväksytyjä pesuaineita.

Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja muiden vastaavien laitteiden satunnainen pesu muilla kuin liuotinpesuaineilla on sallittu kiinteistön omistajan suostumuksella tavanomaisessa asumiskäytössä olevalla kiinteistöllä, mikäli pesuvedet johdetaan yleiseen jätevesiviemäriin, umpisäiliöön tai imeytetään maahan vähintään 15 metrin etäisyydelle vesistöä siten, ettei niistä aiheudu haittaa naapureille tai ympäristölle. Pesuvesiä ei saa johtaa hulevesiviemäriin, avo-ojaan eikä suoraan vesistöön. Veneitä satunnaisesti pelkällä vedellä pestäessä huuhteluvedet voidaan johtaa vesistöön.

Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja muiden vastaavien laitteiden pesu on kielletty yleisillä katu- ja tiealueilla, parkkipaikoilla sekä muilla yleisessä käytössä olevilla alueilla ja ranta-alueilla.

Pohjavesialueilla ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja muiden vastaavien laitteiden pesu on kielletty lukuun ottamatta tähän tarkoitukseen rakennettua pesupaikkaa, josta pesuvedet johdetaan asianmukaisen esikäsittelyn jälkeen yhdyskunnan vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin tai kiinteistön umpisäiliöön. Työkoneita ei saa pestä, huoltaa eikä tankata pohjavesialueilla.”

Työkoneiden tankkaus ja huoltokielto pohjavesialueella on kohtuuton ja aiheuttaa merkittävää haittaa maa- ja metsätalousyrittäjille sekä maa-ainesten hankinnalle. Esitämme, että työkoneiden tankkaus ja välttämätön huolto on sallittua erityistä huolellisuutta noudattaen myös pohjavesialueilla.

VASTINE: Maa-aineslupia ei tulla enää myöntämään pohjavesialueille kuin ainoastaan maisemointiin. Valtaosa kemikaalivahingoista sattuu metsäkoneyrittäjille, jotka eivät aina ilmoita vahingosta eivätkä ryhdy asianmukaisiin torjuntatoimenpiteisiin.

Jos sallitaan, niin pohjavesialueilla ja muilla pilaantumiselle herkillä alueilla, nestemäisten kemikaalien varastoinnissa tulee käyttää kaksinkertaisia suojausrakenteita. Tämä saavutetaan esimerkiksi sijoittamalla kaksoisvaippasäiliö koko vuodon pidättävään suoja-altaaseen tai allastetulle alueelle, josta on ilmoitettava valvontaa varten kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

17 § Vaarallisten nestemäisten kemikaalien säilyttäminen ja varastointi

”Vaaralliset nestemäiset kemikaalit ja kemikaalijätteet on varastoitava toisistaan erillään ja tavalla, jolla estetään niiden pääsy vahinkotilanteessa viemäriin, maaperään taikka pinta- tai pohjaveteen. Vaarallisten kemikaalien säilytysmäärät on pidettävä mahdollisimman pieninä.

Ulkona varastoitaessa vaarallisten aineiden ja kemikaalien säiliöt on sijoitettava nestetiiviille ja kantavalle alustalle, josta mahdolliset vuodot voidaan havaita ja kerätä talteen. Muut kuin kaksoisvaippasäiliöt on katettava ja varustettava suoja-altaalla, jonka tilavuus on vähintään 110 % säiliön tilavuudesta. Kaksoisvaippasäiliöön ei edellytetä suoja-allasta, mikäli säiliön rakenne on sellainen, että se pidättää mahdollisen ylitäytön.

Varastoitaessa kemikaaleja sisätiloissa tulee varastotilan olla viemäröimätön ja allastettu tai kemikaalit on säilytettävä suoja-altaassa, joka on tilavuudeltaan vähintään 110 % suurimman varastoitavan säiliön tilavuudesta.

Suoja-altaan tai muun varastotilan on oltava tiivis ja siinä varastoitavien kemikaalien ja aineiden vaikutusta kestävä.

Vaarallisten nestemäisten kemikaalien ja kemikaalijätteiden käsittely- ja varastointipaikalla on oltava imeytysainetta ja tarvittavaa muuta kalustoa vuotojen keräämistä varten. Vaaralliset nestemäiset kemikaalit tulee säilyttää lukitussa tilassa tai muutoin siten, että ulkopuolisten pääsy kemikaalivarastoon on estetty.

Maanalaisten kemikaalisäiliöiden sijoittaminen pohjavesialueille ja ranta-alueille on kielletty.

Pohjavesialueilla vaarallisten nestemäisten kemikaalien säiliöiden ja astiavaraston vuotojen hallinta on toteutettava kaksinkertaisen suojausrakenteen mukaisesti. Kaksinkertainen suojausrakenne saavutetaan sijoittamalla kaksoisvaipparakenteinen säiliö suoja-altaaseen, jonka tilavuus on 110 % säiliön tilavuudesta. Säiliöt on varustettava säiliön välitilan vuotojen ilmaisujärjestelmällä.

Pohjavesialueilla pohjaveden pilaantumisvaaraa aiheuttavien kemikaalien säilyttäminen työmaa-alueella on kielletty. Polttonesteitä ja voiteluaineita saa säilyttää ainoastaan työkonien tankeissa.

Tulvavaara-alueilla vaarallisten kemikaalien ja kemikaalijätteiden varastointi on järjestettävä siten, että tulvan sattuessa kemikaalit eivät pääse leviämään ympäristöön.

Vaarallisten nestemäisten kemikaalien ja kemikaalijätteiden käsittelyssä tai varastoinnissa tapahtuneesta vahingosta on ilmoitettava välittömästi Etelä-Savon pelastuslaitokselle ja Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja ryhdyttävä itse tarpeen vaatimiin torjuntatoimenpiteisiin.

Vaarallisen jätteen käsittelyssä on lisäksi voimassa, mitä Savonlinnan alueellisen jätelautakunnan yleisissä jätehuoltomääräyksissä määrätään.”

Maataloudessa varastoidaan säilörehun tai tuoreviljan valmistusta varten happoliuoksia, jotka käytetään satokauden kuluessa eläinten rehun valmistukseen. Niiden varastointiaika ja -paikka vaihtelevat suuresti muutamista kuukausista joihinkin päiviin tai viikkoihin. Usein aineet varastoidaan käyttökohteen läheisyydessä työn- ja ajokustannusten optimoimiseksi. Kalliita aineita käsitellään huolellisesti ja niiden pakkaukset on suunniteltu kestäviksi, joten oikein käytettyinä ja varastoituina ne ovat ympäristöturvallisia.

Esitämme seuraavan lausekkeen kirjaamista 17§ lisäykseksi:

Tätä määräystä ei sovelleta, kun kyse on vähäisestä varastoinnista kotitaloudessa tai alkuperäispakkauksessa säilytettävän kemikaalin varastoinnista säilörehun tai tuoreviljan valmistusta varten.

VASTINE: Tällaista huojennusta ei ole Mikkelin ympäristönsuojelumääräyksissä. Koska säilörehu valmisteta tilakeskuksessa, happeja ole tarve säilyttää muualla. Maatiloilla on kalustoa siirrellä kemikaalisäiliöitä, joten se ei ongelma.

Vähäinen varastointi kotitaloudessa on perusteltu,

18 § Polttonesteen ja muun kemikaalien täyttö- ja jakelupaikka

”Polttonesteen ja muun kemikaalien täyttö- ja jakelupaikka, joka ei vaadi rekisteröintiä YSL:n 116 §:n nojalla tai joka ei vaadi ympäristölupaa, tulee sijoittaa tiiviille, kantavalle kemikaaleja läpäisemättömällä kestopäällysteellä pinnoitetulle alustalle, josta mahdolliset nestevuodot voidaan kerätä talteen ennen kuin

nesteeet pääsevät vahinkotilanteessa maaperään, vesistöön tai viemäriin. Päälyste on korotettava reunoiltaan tai kallistettava kauttaaltaan kulmaan, jossa oleva hulevesien poistokohta on suljettava säiliön täytön ajaksi. Jakelu ja täyttöpaikoilla on oltava imeytysainetta ja kalustoa mahdollisten vuotojen keräämistä ja säilyttämistä varten.

Tilapäisessä käytössä olevat, esimerkiksi työmailla sijaitsevat siirrettävät polttonestesäiliöt on sijoitettava kemikaaleja läpäisemättömälle, tiiviille alustalle vähintään 100 mm irti alustasta, ellei säiliö ole rakenteeltaan valuma-altaallinen, kaksoispohjainen tai -vaippainen tai sijoitettu katettuun suoja-altaaseen. Säiliö on sijoitettava siten, että polttoaineet eivät pääse vahinkotilanteessa viemäriin tai vesistöön.

Polttonestesäiliöitä ei saa täyttää väliaikaisella sijoituspaikalla, ellei säiliöitä ole varustettu ylitäytön estolla.

Polttonestesäiliö tulee sijoittaa tai olla varustettu suoja-altaalla, joka vastaa 110 % säiliön tilavuutta. Ylitäytön estolla varustettua kaksoisvaippasäiliötä ei tarvitse sijoittaa suoja-altaaseen.”

Maatiloilla tilan tuotantotoimintaan käytettävän polttonesteen täyttöpaikkaa ei voi verrata kaupalliseen polttonesteen jakeluun, missä volyymit ovat moninkertaiset. Maatilojen polttoainesäiliöt ovat yleensä kooltaan alle 5 m³ ja ovat jo pääasiassa kaksoisvaippasäiliöitä, joissa on lisäksi turvavarustus ylitankkauksen ja –vuotojen varalle, jolloin ympäristövahingon syntymisen riski on näiltä osin minimaalinen. Määräys täyttöpaikan kemikaaleja läpäisemättömästä alustasta, sen reunustamisesta tai kallistamisesta sekä hulevesiaukkojen sulkemisesta täytön ajaksi maatilojen omaan tarpeeseen tarkoitettujen säiliöiden edustalla on kohtuuton, aiheuttaa huomattavia kustannuksia ja asettaa Savonlinnassa toimivien maatilojen yli 300 yrittäjää eriarvoiseen asemaan ympäröivien kuntien yrittäjien kanssa. Esitämme, että tämä määräys poistetaan.

Pohjavesialueella tiukentuneet käytännöt ovat hyväksyttävissä kohtuullisin siirtymäajoin.

Kannustamalla siirtymistä uusiin kaksoisvaippasäiliöllisiin polttonestesäiliöihin ja tiedottamalla ympäristöturvallisista käytännöistä kuten pinnoitetusta tiiviistä alustasta ja imeytysmateriaalin saatavuudesta tankkauspisteen läheisyydessä päästään ympäristön kannalta turvalliseen lopputulokseen mikä on tavoitteena sekä yrittäjä- että viranomastoiminnassa.

VASTINE: YM Maatilojen kemikaalien käsittely ja varastointi julkaisu 6/2021:

Maaperän ja vesien pilaantumisen estämiseksi vuotojenhallintarakenteiden ja kemikaalien varastotilojen lattioiden sekä käsittelypaikkojen alustojen tulee olla tiiviitä. Täyttö- ja tankkauspaikan tulee olla allastettu ja kestopäälystetty nestetiiviiksi tai vuotojen pääsy ympäristöön tulee olla estetty muulla luotettavalla ratkaisulla (YSL 16–17 §, kemikaaliturvallisuusasetus 856/2012, 51 §).

Käsittelyä ja varastointia tulisi välttää ympäristöllisesti herkillä alueilla kuten rantavyöhykkeillä tai luonnonsuojelullisesti arvokkaan alueen läheisyydessä. Pohjaveden suojelemiseksi vaarallisten kemikaalien varastointia ei tulisi sijoittaa pohjavesialueille tai talousvesikaivojen läheisyyteen.

Vähäisetkin vaaralliset kemikaalit tulee säilyttää siten, että säilytyksestä ei aiheudu maaperän tai vesien pilaantumista tai sen vaaraa (ei maaperän päällä ilman suojausrakenteita). Tilapäisessä varastoinnissa voidaan käyttää siirrettäviä suoja-altaita.

Kemikaalien käsittelypaikka voidaan toteuttaa esimerkiksi seuraavilla ratkaisuilla:

- koko käsittelypaikan kattava nestetiivis ja tarpeen mukaan allastettu päällysterakenne toteutettuna esimerkiksi pinnoitetulla teräsbetonilaatalla tai tiivisasfaltilla (ABT)
- pienempi käsittelypaikka sijoitettuna esimerkiksi teräksisen/muovisen suoja-altaan tai muun tiiviin rakenteen päälle.

Kasvinsuojeluaineiden levityslaitteiden täyttö ja pesu voidaan tehdä myös ns. biopetin päällä.

Suojausrakenteet ovat tarpeen myös maatalan vakuutusehtojen takia.

Vna vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015), 45 §

Pelastusviranomainen

LAUSUNTO

Ympäristönsuojelumääräysten päivittämislunnon on kattavasti laadittu ja alla muutama huomio luonnoksesta:

17 § Olisiko mainittava, että määräys ei koske kotitalouksissa säilytettäviä vähäisiä määriä tavanomaisesti käytettäviä kemikaaleja, kuten pesu- ja puhdistusaineita.

VASTINE: Lisätään 17 §:n 1 momentin loppuun seuraavaa: "Kotitaloudessa voidaan säilyttää vähäisiä määriä tavanomaisesti käytettäviä kemikaaleja, kuten pesu- ja puhdistusaineita myyntipakkauksissa siten, ettei niistä aiheudu em. vaaraa kiinteistöllä."

18 § Olisiko lisättävä (on kyllä mainittu perusteluissa OSA 2): Öljy- ja polttonestesäiliö on varustettava laponestolla ja ylitäytönestimellä. Säiliön siirtopumppu tai täyttöletku on oltava lukittuna, kun säiliötä ei käytetä.

VASTINE: Lisätään 18 §:n 1 momenttiin lausunnon mukainen teksti: "Öljy- ja polttonestesäiliö on varustettava laponestolla ja ylitäytönestimellä. Säiliön siirtopumppu tai täyttöletku on oltava lukittuna, kun säiliötä ei käytetä."

Punkaharjun Yrittäjät ry

Punkaharjun Yrittäjät ei katso tarpeelliseksi, että Savonlinnassa tehdään yleistä lainsäädäntöä kireämpiä ympäristömääräyksiä, jotka rajoittavat merkittävästi elinkeinotoimintaa ja aiheuttavat elinkeinoelämälle lisähaittaa ja kustannuksia ympäröiviin kaupunkeihin ja kuntiin verrattuna.

Punkaharjun lausuntona tuomme esille seuraavia asioita otettavaksi huomioon ympäristönsuojelumääräyksistä päätettäessä:

”12 § Eläinten laiduntaminen ranta-alueilla

Vesistöjen ranta-alueilla eläinten laiduntaminen on kielletty 15 metriä lähempänä rantaviivaa. Määräys ei koske perinnemaisema-alueita eikä luonnonvaraisia niittyjä tai niihin verrattavia alueita.

Laiduntaminen on kielletty yleisillä uimarannoilla ja niiden läheisyydessä.”

Rantaniityt luokitellaan Suomessa äärimmäisen uhanalaisiksi luontotyypeiksi ja laiduntava eläin edistää luonnon monimuotoisuuden ylläpitämistä. Nauta on yleisin rantojen laiduntaja, joka pystyy käyttämään hyväkseen kasvillisuutta myös vaikeakulkuisillakin alueilla. Perinnebiotooppien ylläpitämisessä ja maisemanhoidossa hyödynnetään yleisesti nautoja.

Laiduntaminen ranta-alueilla on sallittu nitraattiasetuksen mukaan, joten laiduntamisen kieltäminen on kohtuuton. Myös ”läheisyydessä” on määritelmänä epämääräinen. Ympäristönsuojelumääräyksissä määritelmien on oltava yksiselitteisiä. Eläinten tulee voida laiduntaa ranta-alueilla perustellusta syystä. Viralliseen uimarantaan tulee olla etäisyyttä vähintään 100 metriä.

Esitämme, että ranta-alueella laidunnusta ei yksiselitteisesti kielletä, vaan ranta-alueiden laidunnuksessa noudatetaan nitraattiasetusta ja määriteltyä suojaetäisyyttä yleisiin uimarantoihin.

VASTINE: Lausunto toistaa MTK-Savonlinnan seudun ja MTK-Punkaharjun lausuntoa. Mikkelin ympäristönsuojelumääräyksissä suojaetäisyysvaatimusta on käsitelty näin: ”Eläimiä laidunnettaessa on vesistön rantaan jätettävä laitumen kaltevuudesta riippuen riittävä, mutta vähintään 10 metrin levyinen suojavaöhyke...”

Lisätään määräyksiin suojaetäisyysvaatimus 100 m uimarantaan.

”4 LUKU KEMIKAALIEN KÄSITTELY JA VARASTOINTI

13 § Määräykset ajoneuvojen, koneiden, veneiden ja muiden vastaavien laitteiden aiheuttaman ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi

Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja muiden vastaavien laitteiden pesu liuotinpesuaineilla sekä ammattimainen tai laajamittainen pesutoiminta liuotinpesuaineilla on sallittu ainoastaan tähän tarkoitukseen rakennetulla pesupaikalla, josta pesuvedet johdetaan asianmukaisen esikäsittelyn kautta yhdyskunnan vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin. Ammattimaisessa pesussa saa käyttää vain hyväksyttyjä pesuaineita.

Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja muiden vastaavien laitteiden satunnainen pesu muilla kuin liuotinpesuaineilla on sallittu kiinteistön omistajan suostumuksella tavanomaisessa asumiskäytössä olevalla kiinteistöllä, mikäli pesuvedet johdetaan yleiseen jätevesiviemäriin, umpisäiliöön tai imeytetään maahan vähintään 15 metrin etäisyydelle vesistöä siten, ettei niistä aiheudu haittaa naapureille tai ympäristölle. Pesuvesiä ei saa johtaa hulevesiviemäriin, avo-ojaan eikä suoraan vesistöön. Veneitä satunnaisesti pelkällä vedellä pestäessä huuhteluvedet voidaan johtaa vesistöön.

Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja muiden vastaavien laitteiden pesu on kielletty yleisillä katu- ja tiealueilla, parkkipaikoilla sekä muilla yleisessä käytössä olevilla alueilla ja ranta-alueilla.

Pohjavesialueilla ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja muiden vastaavien laitteiden pesu on kielletty lukuun ottamatta tähän tarkoitukseen rakennettua pesupaikkaa, josta pesuvedet johdetaan asianmukaisen esikäsittelyn jälkeen yhdyskunnan vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin tai kiinteistön umpisäiliöön. Työkoneita ei saa pestä, huoltaa eikä tankata pohjavesialueilla.”

Työkoneiden tankkaus- ja huoltokielto pohjavesialueella on kohtuuton ja aiheuttaa merkittävää haittaa ja ylimääräisiä kustannuksia maa- ja metsätalousyrittäjille sekä maa-ainesten hankinnalle. Lisäksi koneiden siirtäminen tankkauksen ajaksi pois alueelta on ympäristölle haitallista aiheuttaen turhia päästöjä.

Esitämme, että työkoneiden tankkaus ja välttämätön huolto on sallittua erityistä huolellisuutta noudattaen myös pohjavesialueilla.

VASTINE: Ympäristönsuojelumääräysluonnoksen 17 §:ään on tehty useita muutoksia eri lausuntojen johdosta, mm. siten, että: ”Pohjavesialueilla pohjaveden pilaantumisvaaraa aiheuttavien kemikaalien pitkäaikainen säilyttäminen työmaa-alueella on kielletty. Polttonesteitä ja voiteluaineita saa säilyttää ainoastaan työkoneissa. Jos pohjavesialueen ulkopuolella säilyttäminen on kohtuutonta, työkoneiden vaatiman polttonesteen säilyttäminen on kuitenkin sallittu kaksoisvaippasäiliössä joko sellaisenaan tai auton lavalla ja voiteluaineet määräykset täyttävissä säilytysastioissa työmaa-alueella sen keston ajan ...”

”18 § Polttonesteen ja muun kemikaalien täyttö- ja jakelupaikka

Polttonesteen ja muun kemikaalien täyttö- ja jakelupaikka, joka ei vaadi rekisteröintiä YSL:n 116 §:n nojalla tai joka ei vaadi ympäristölupaa, tulee sijoittaa tiiviille, kantavalle kemikaaleja läpäisemättömällä kestopäälysteellä pinnoitetulle alustalle, josta mahdolliset nestevuodot voidaan kerätä talteen ennen kuin nesteet pääsevät vahinkotilanteessa maaperään, vesistöön tai viemäriin. Päälyste on korotettava reunoiltaan tai kallistettava kauttaaltaan kulmaan, jossa oleva hulevesien poistokohta on suljettava säiliön täytön ajaksi. Jakelu ja täyttöpaikoilla on oltava imeytysainetta ja kalustoa mahdollisten vuotojen keräämistä ja säilyttämistä varten.

Tilapäisessä käytössä olevat, esimerkiksi työmailla sijaitsevat siirrettävät polttonestesäiliöt on sijoitettava kemikaaleja läpäisemättömälle, tiiviille alustalle vähintään 100 mm irti alustasta, ellei säiliö ole rakenteeltaan valuma-altaallinen, kaksoispohjainen tai -vaippainen tai sijoitettu katettuun suoja-altaaseen. Säiliö on sijoitettava siten, että polttoaineet eivät pääse vahinkotilanteessa viemäriin tai vesistöön.

Polttonestesäiliöitä ei saa täyttää väliaikaisella sijoituspaikalla, ellei säiliöitä ole varustettu ylitäytön estolla.

Polttonestesäiliö tulee sijoittaa tai olla varustettu suoja-altaalla, joka vastaa 110 % säiliön tilavuutta. Ylitäytön estolla varustettua kaksoisvaippasäiliötä ei tarvitse sijoittaa suoja-altaaseen.”

Esitämme, että polttonestesäiliön sijoituspaikakaksi riittää routimaton alunen, kun säiliössä on valuma-allas ja katos. Kannustamalla ottamaan käyttöön kaksoisvaippasäiliöllisiä polttonestesäiliöitä sekä tiedottamalla ympäristöturvallisista käytännöistä kuten pinnoitetusta tiiviistä alustasta ja imeytysmateriaalin saatavuudesta tankkauspisteen läheisyydessä, päästään ympäristöturvalliseen lopputulokseen, mikä on tavoitteena niin yrittäjä- kuin viranomais toiminnassa.

VASTINE: Kemikaalivahingon riski on suurimmillaan tankkauksen yhteydessä sekä täytettäessä säiliötä. Säiliöiden täyttöpaikan ja jakelualueen on oltava tiiviitä, jotta vahinkotilanteessa kemikaalit saadaan kerättyä talteen ja niiden pääsy maaperään ja pohjaveteen pystytään estämään. Ympäristönsuojelumääräysluonnoksen 18 §:ään on tehty useita muutoksia eri lausuntojen johdosta.

Todettakoon, että polttonesteen ja muun kemikaalien varastointiin riittää ympäristönsuojelumääräysluonnoksen 17 §:n mukaan nestetiivis ja kantava alusta, josta mahdolliset vuodot voidaan havaita ja kerätä talteen. Pohjavesialueella pitää olla kuitenkin kaksoisvaippasäiliö.

Rakennusvalvonta

Ympäristönsuojelumääräykset päivittämisluonnoksessa 24.3.2021:

19 § Maalämpöjärjestelmien rakentaminen

”Sen lisäksi, mitä Savonlinnan kaupungin rakennusjärjestyksen 4 §:ssä on säädetty, on tehtävä valvontailmoitus Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle maalämpöjärjestelmien rakentamisesta pohjavesialueilla sekä liitekartassa 2 osoitetuilla ranta-alueilla ja vesistöissä vähintään 14 vuorokautta ennen rakentamishankkeeseen ryhtymistä. Näille alueille maalämpöjärjestelmää rakennettaessa lämmönkeruunesteenä ei saa käyttää ympäristölle tai terveydelle vaarallisia aineita.”

Maalämmön hyödyntämiseen tarkoitetun lämpökaivon poraaminen ja maaperään tai vesistöön sijoitettavan lämmönkeruuputkiston (maapiiri tai keruupiiri vesistöön) asentaminen on rakennusvalvontaviranomaisen toimenpideluvanvaraista (tai ilmoitus). Tätä koskeva maankäyttö- ja rakennusasetuksen, MRA 62 §:n muutos on tullut voimaan 1.5.2011.

Rakennusvalvonta ei ole myöntänyt toimenpidelupia maalämmön hyödyntämiseen tarkoitetun lämpökaivon poraamiseen pohjavesialueille vedoten **YSL 17 § Pohjaveden pilaamiskielto**.

Myös KHO on katsonut yksittäisen kiinteistön energiakaivohankeen aiheuttavan merkityksellistä riskiä pohjavedelle. KHO:2019:37 vuosikirjaratkaisu. KHO:n päätöksen mukaan ”Pohjaveden muodostumisalueella sijaitseva energiakaivo voi lisätä pohjaveden pilaantumisvaaraa vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella. Hankkeesta pohjaveden laadulle pohjaveden muodostumisalueella aiheutuvaa vaaraa on vesilain mukaisessa intressivertailussa haittoja arvioitaessa pidettävä huomattavana haittana.”

Rakennusvalvonta ilmoittaa lausuntonaan, ettei pohjaveden muodostumisalueelle eikä vedenottamon suoja-alueelle tule rakentaa maalämpöjärjestelmiä niiden aiheuttaman pohjaveden pilaantumisriskin vuoksi. Pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheuttaa sekä energiakaivojen poraaminen, että mahdolliset lämmönkeruunesteiden vuodot. Rakennusvalvonta ei ole myöntänyt maalämmön hyödyntämiseen tarkoitetun lämpökaivon poraamiseen toimenpidelupia pohjavesialueille.

VASTINE: Muutetaan ympäristönsuojelumääräysluonnoksen 19 §:ää lausunto huomioon ottavaksi seuraavasti: ”Maalämpöjärjestelmien rakentamista on säädelty Savonlinnan kaupungin rakennusjärjestyksessä. Lisäksi on noudatettava, että pohjavesialueilla, ranta-alueilla ja vesistöissä maalämpöjärjestelmien lämmönkeruunesteinä ei saa käyttää ympäristölle tai terveydelle vaarallisia aineita. Maalämpöjärjestelmien rakentaminen pohjavesialueilla ja vedenottamojen suoja-alueilla vaatii pohjaveden pilaantumisriskin vuoksi Itä-Suomen aluehallintoviraston luvan.”

Tekninen lautakunta

Rakennus- ja ympäristölautakunta on 24.3.2021 § 59 päättänyt lähettää valmistellut Savonlinnan kaupungin uudet ympäristönsuojelumääräykset lausunnoille eri viranomaisille, toimi elimille ja tahoille sekä naapurikunnille.

Luonnos ympäristönsuojelumääräyksistä on esityslistaliitteenä A ja perustelut esityslistaliitteenä B. Näitä koskeva teknisen lautakunnan mahdollinen lausunto pyydetään toimittamaan rakennus- ja ympäristölautakunnalle viimeistään 28.4.2021.

Teknisen toimialan viranhaltijat ovat tutustuneet lausunnon kohteena oleviin määräyksiin ja viranhaltijoiden kommentaareista on koottu seuraava lausunto:

Poikkeaminen jätevesien käsittelyä koskevista kaavamääräyksistä:

Kaupungin hallintosäännön (kv 1.10.2020) 11. luvun 75 §:n kaavoituspäällikkö kohta 3. päättää maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 171 §:n 1 momentin tarkoittamista poikkeamisluvista. Kaavoituspäällikkö puolsi vähäistä poikkeamista jätevesien käsittelyä koskevista kaavamääräyksistä lausunnollaan 3.12.2020 kaikkien niiden Savonlinnan kaavojen osalta, mitkä sisältävät määräyksiä jätevesien käsittelystä, mikäli jätevesien käsittelyssä noudatetaan kaupungin asianomaisen lupaviranomaisen ohjeita sekä kaupungin ympäristönsuojelumääräyksiä ja rakennusjärjestystä. Lausunto on voimassa toistaiseksi näiden kaavojen voimassaoloaikana. Kaavat on lueteltu em. lausunnon liitteessä, niitä on yhteensä yli 120.

MRL 171 § 2 momentin mukaan: Poikkeamista ei saa myöntää, jos se: 1) aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle; 2) vaikeuttaa luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista; 3) vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelamista koskevien tavoitteiden saavuttamista; tai 4) johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia. Lupahakemuksissa tulee jatkossakin edellyttää MRL 171 §:n 2 momentin kohdan 4 mukaiset perustelut luvan hakijalta kaavasta poikkeamiseen.

Edellä mainituilla ehdoilla poikkeamista jätevesien käsittelyä koskevista kaavamääräyksistä voidaan pitää vähäisenä, eikä ristiriitoja MRL 171 § kanssa muodostu.

Edellä mainittuun liittyen **kohdan 5 § voisi muuttaa seuraavaksi:** "Jätevesien käsittelyä koskevista alueen kaavamääräyksistä voidaan myöntää vähäinen poikkeus kaavoituspäällikön lausunnossa esitettyjen edellytysten täyttyessä." Poistetaan sana yksittäistapauksissa. Tämä sanamuoto ole ollut kaavoituspäällikön lausunnossa 3.12.2020 (vähäinen poikkeaminen jätevesien käsittelyä koskevista kaavamääräyksistä) tarkoitettu toimintamalli. Tarkoituksena on ollut, että kaikissa tapauksissa voidaan hakea joustoa kaavamääräyksistä, mikäli niissä noudatetaan ympäristönsuojelumääräyksiä, rakennusjärjestystä ja soveltamisohjeita. Tarkoituksena on, että kuntalaisten tasapuolinen kohtelu lupapäätöksissä tulee varmistetuksi. Ympäristönsuojelumääräysten, rakennusjärjestysten ja soveltamisohjeiden painoarvoa on hyvä kasvattaa sekä käyttää niitä ensisijaisesti asianmukaisen jätevesien käsittelyn varmistamiseksi ranta-alueilla. Uusissa kaavoissa pyritään näin toimimaan sekä lisäämään tiedot näistä ohjeista tarvittaessa kaavamääräyksiin. Vanhoissa kaavoissa jätevesimääräykset ovat olleet kirjavia ympäristönsuojelumääräysten puuttuessa ja määräykset on kirjoitettu jätevesien käsittelyn osalta vanhoihin kaavoihin tarkasti, koska ympäristönsuojelumääräysten uudistamiseen on paremmin herätty lainsäädännön muutosten myötä 2000-luvulla ja ohjeita ei ole ollut kaavojen laatimisen yhteydessä käytettävissä.

VASTINE: ... "yksittäistapauksissa" -sana voidaan poistaa. On huomattava, että ympäristönsuojeluviranomainen joutuu soveltamaan kaavamääräyksistä poikkeamisen. Ennen ympäristönsuojelumääräyksiin kirjoittamista poikkeamisen tavan (menettelyn) lainmukaisuus on selvittävää Kuntaliiton lausunnolla. Nyt poikkeaminen on kirjoitettu ympäristönsuojelumääräysten soveltamisohjeluonnokseen (osa 3, joka ei ollut lausuntoasiakirja). Rakennus- ja ympäristölautakunta voi antaa viranhaltijoilleen lautakuntatasoiset soveltamisohjeet vasta kaupunginvaltuuston hyväksyttyä määräykset, jolloin vasta tiedetään, mistä määräysten kohdista on tarpeen antaa

soveltamisohjeet.

Täydennetään kohtaa 5 §: ”ellei alueen kaavamääräyksissä ole annettu tätä tiukempia jätevesimääräyksiä” ja ”Vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla sijaitsevien rakennusten olemassa olevat jätevesien käsittelylaitteistot tulee saattaa ympäristönsuojelulain nojalla annettujen säädösten, näiden määräysten sekä Savonlinnan kaupungin rakennusjärjestyksen ja alueen kaavamääräysten edellyttämälle tasolle viimeistään siinä yhteydessä, kun rakennukseen kohdistuu seuraava rakennus- tai toimenpidelupaa vaativa hanke.” Lisätään pykälään tarkennus siitä, että vähäisiä poikkeamisia on mahdollisuus hakea. Muuten kohdasta saa sen kuvan, että kaavamääräyksistä ei ole mahdollisuus poiketa ja jätevesien käsittelyssä pitäisi noudattaa ensisijaisesti kaavamääräyksiä ja muita vaihtoehtoja ei ole.

VASTINE: Lisätään tarkennus muotoon: ... ”vähäisiä poikkeamisia kaavamääräyksiin on mahdollisuus hakea.”

Muutos kohtaan 6 §: ”Vesikäymälän käyttö on kielletty: - alueilla, missä sitä koskeva kieltö sisältyy alueen kaavamääräyksiin.” Tässä tulisi ilmentää, että mikäli voidaan järjestää asianmukainen jätevesiratkaisu ja tarkkailujärjestelmät määräyksestä voidaan vähäisenä poiketa. Sanamuoto kieltää kokonaan vesikäymälän rakentamisen. Mikäli asiakas haluaa vesikäymälän kesämökilleen, järjestää asian teknisesti esim. umpisäiliönä ja huollattaa järjestelmän asianmukaisesti, niin kaupungilla ei liene syytä tätä ainakaan kaavan puitteissa estää. Lupaviranomaisen harkittavaksi toki jää vaikuttaako asia ympäristön tilaa heikentävästi, jolloin syyt luvan epäämiseen tulevat muualta kuin kaavasta.

VASTINE: Lisätään tarkennus muotoon: ... ”mikäli voidaan järjestää asianmukainen jätevesiratkaisu ja tarkkailujärjestelmät, kaavamääräyksestä voidaan kuitenkin hakea poikkeamista”.

Yleisesti ottaen voidaan kaavamääräysten osalta todeta, että on tarkoituksenmukaista, että ohjataan ranta-alueiden jätevesien käsittelyssä valvontaa ja ohjeistusta asiantuntijaviranomaisille, eikä mennä yksittäisten kaavamääräysten taakse, jotka varsin kirjavina voivat saattaa kuntalaiset epätasa-arvoiseen asemaan kiinteistön sijainnista eri kaava-alueilla riippuen.

On huomioitava 4 §:n osalta, että rantavyöhykkeen määritelmä on 150 – 200 metriä Savonlinnan kaupungin yleiskaavoissa, kun se nyt ehdotetuissa ympäristönsuojelumääräyksissä on tulkittu 100 – 200 metriin. Yleiskaavoissa rantarakennusoikeus on osoitettu tälle alueelle, jolloin rantavyöhykkeen määritelmän muutos edellyttäisi kaikkien yleiskaavojen muuttamista (mihin kaupungilla ei ole tarvittavia kaavoitusresursseja) sekä mitoitusperusteiden uudelleen tarkistamista ja käytännössä maanomistajien omaisuuteen puuttumista. Rantavyöhykkeen määritelmä ei siten muutu yleiskaavoissa, mikäli tässä on ajateltu hakea joustoa ympäristönsuojelumääräysten osalta.

VASTINE: Muutetaan rantavyöhykkeen määritelmä 150 -200 metriin.

Savonlinnan Vesi lausuu ympäristönsuojelumääräyksiensä päivittämiseen seuraavaa:

2 Luku

Määräykset talousvesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla

6 § Jätevesien käsittely pohjavesialueilla ja muilla herkiksi luokitelluilla alueilla.

Savonlinnan alueella on niukasti hyödynnettävissä olevia pohjavesialueita. Kanta Savonlinnan alueen talousvedestä tuotetaan 80 % Saimaan Haapaveden pintavedestä valmistettuna. Loput 20 % on pohjavedestä valmistettua ja tuotetaan Lähteelän pohjavedenottamolta. Talousveden tuotanto liki täysin pintaveden varassa on riski. Mikäli pintaveden otto keskeytyy, ajautuu kantakaupunki välittömästi talousvesipulaan. Tämän vuoksi Savonlinnan Vesi tehostaa pohjaveden käyttöä talousveden tuotannossa.

Syksyllä 2020 valmistuu Kuhasalmen pohjavedenkäsittelylaitos ja pohjaveden osuus kasvaa 54 %:iin. Pohjavettä otetaan Kuhasalmen laitokselle kolmelta pohjavedenottamolta. Yksi näistä sijaitsee Kaamanniemen ja kaksi Seppäharjun pohjavesialueella.

Vuosina 2022 – 2023 rakennetaan Kulennoisharjun pohjavedenkäsittelylaitos. Pohjavesi otetaan yhdestä kaivosta Kulennoisharjun pohjavesialueelta ja pumpataan käsittelyn jälkeen Kanta-Savonlinnaan. Tämän myötä pohjaveden osuus kasvaa 71 %:iin.

Lisää hyödynnettävissä on Keplakon pohjavesialue. Sinne on rakennettavissa Multamäen pohjavedenottamo. Tällä pohjavesialueella on jo Itä-Savon Vesi Oy:n Keplakon pohjavedenkäsittelylaitos. Keplakon pohjavesialueen eteläpuolella on Rohvostinrinteen pohjavesialue, jonne on mahdollista rakentaa yksi pohjavedenottamo. Jotta kaksi mainittua pohjavedenottamoa voidaan hyödyntää, tulee tehdä yhteistyötä Itä-Savon Vesi Oy:n kanssa ja saneerata Keplakon pohjavedenkäsittelylaitos vastaamaan kahden uuden pohjavedenottamon lisäystä. Aikataulua tällä hankkeella ei vielä ole.

Edellä kerrottu pohjaveden käytön lisääminen talousveden valmistuksessa asettaa pohjavedensuojelulle vankat perusteet. Jätevesien imeyttämistä ei tule sallia lainkaan pohjavedenottamoiden tai suunniteltujen pohjavedenottamoiden läheisyydessä (alle 500 m pohjavedenottamosta).

VASTINE: Otetaan huomioon ympäristönsuojelumääräysten 6 §:ssä, että jätevesien imeyttämistä ei tule sallia lainkaan pohjavedenottamoiden tai suunniteltujen pohjavedenottamoiden läheisyydessä (alle 500 m pohjavedenottamosta).

7 § Suojaetäisyydet

Savonlinnan Vedellä on nimettynä yksi kriittinen menestystekijä Savonlinnan kaupungin strategiassa. Tämä on vesistöjen puhtaus ja hyödyntäminen terveys- ja virkistyskäytössä. Toteutumista tutkitaan jätevedenpuhdistamoiden purkuvesistöistä kahdesti vuodessa otetuilla vesinäytteillä. Tavoite on, että jätevedenpuhdistamoiden vaikutusta purkuvesistöön ei pysty toteamaan vesistötarkkailun tulosten perusteella. Tässä on onnistuttu erinomaisesti.

On suotavaa, että jäteveden viemäroinnin ulkopuolisilla alueilla kiinnitetään huomiota suojaetäisyyksiin. Tämä edesauttaa vesistöjen puhtautta ja hyödyntämistä terveys- ja

virkistyskäytössä.

VASTINE: Otetaan huomioon ympäristönsuojelumääräysten 7 §:ssä, että jäteveden viemäröinnin ulkopuolisilla alueilla kiinnitetään huomiota suojaetäisyyksiin.

Terveydensuojeluviranomainen

Terveydensuojeluviranomainen antaa Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojelumääräyksistä seuraavan lausunnon:

Pohjaveden ja vesistöjen suojeleminen

Pohjaveden ja vesistöjen suojelemiseen on olemassa ja on tehty monia eri suojeleohjelmia ja -suunnitelmia. Ohjelmiin ja suunnitelmiin ollaan sitouduttu teoriatasolla, mutta kun kyseessä on konkreettiset toimenpiteet alueemme pohjavesien ja vesistöjen suojelemiseen, ei ohjelmien ja suunnitelmien toimenpiteet ja kunnissa tehdyt päätökset tule toisiaan. Pohjavesien ja vesistöjen suojelutyö on pitkäjänteistä työtä ja niihin vaikuttavissa päätöksissä pitää olla valmiutta katsoa pitkälle tulevaisuuteen ja siihen, että nykyisillä toimilla ja päätöksenteolla on vastuu ja kantokyky suojella alueemme puhtaat pohjavedet ja vesistöt tuleville sukupolville.

Edellisen johdosta ympäristönsuojelumääräysten lievennykset jätevesien käsittelyyn verrattuna edellisiin ympäristönsuojelumääräyksiin, eivät ole perusteltuja. Jätevedet joutuessaan pohjavesiin aiheuttavat aina pohjaveden saastumisen. Tämä tulee ennalta ehkäistä aina, kun siihen on mahdollisuus.

Yhteiskunnan vedenhankintaan merkittävien pohjavesialueiden läheisyyteen sijoitettavia toimintoja tulee voida jatkossa rajoittaa lainsäädännöllä tehokkaammin. Pohjavesialueilla olevien toimintojen vaikutusten seuraamista pohjaveden laatuun tulee tehostaa ja lisätä.

Toimialueemme vedenhankintaan käytettävien ja hyödynnettävien pohjavesialueiden määrä on vähäinen. Tästä johtuen vedenhankintaan soveltuvien pohjavesialueiden suojeleminen alueellamme on ensiarvoisen tärkeää. Savonlinna käyttää raakavetenä Haapaveden pintavettä, joten myös alueen pintaveden laadun turvaamisen toimenpiteet tulee huomioida velvoittavina. Sekä vedenhankintaan soveltuvien pohjavesialueiden että talousveden valmistukseen käytettävän pintaveden ja vesistöjen suojeleminen tulee huomioida myös kaupungin ympäristönsuojelumääräyksissä. Suojelutoimenpiteiden tulisi ohjata päätöksentekoa velvoittavana.

Terveysvalvonnan toimialueen haja-asutusalueella kiinteistökohtaisten talousvesikaivojen määrä on merkittävä. Haja-asutusalueen asukkaille, talousvettä toiminnassa käyttäville yrityksille sekä elintarvikealan toimijoille tarvitaan jatkossakin hyvälaatuista pohjavettä. Kaikilla alueilla ei ole mahdollisuutta järjestettyyn vesihuoltoon. Tästä johtuen kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien toimivuus, ylläpito ja seuranta on ensiarvoisen tärkeää. Haja-asutusalueen kiinteistökohtaisten kaivojen turvaaminen tulee varmistaa. Ympäristönsuojelumääräyksillä tulee varmistaa pohjaveden pilaamiskielto myös haja-asutusalueella olevien kiinteistökohtaisten vedenhankintaan käytettävien vedenottamoiden

osalta. Ympäristönsuojelumääräyksissä tulee huomioida riittävät suojaetäisyydet niiden toimintojen osalta, mitkä ympäristönsuojeluviranomaisen lainsäädännön mukaan on mahdollisuus huomioida.

Sekä pinta- että pohjavesien suojelussa keskeisiä toimenpiteitä vesien laadun parantamiseksi liittyy mm. maa- ja metsätaloudesta (lannoitukset, torjunta-aineet, ravinteet, yms.), teollisuudesta ja haja- ja pistekuormituksesta (esim. jätevedenpuhdistamot, kiinteistökohtaiset järjestelmät) tulevien päästöjen vielä tehokkaampaan ja parempaan hallintaan. Esimerkiksi maatalouden koko toiminta-alueen vesiensuojelutoimille tulee olla velvoittavia toimenpiteitä pohja- tai pintaveden laadun seurantaan niissä tapauksissa, kun toiminnasta voi aiheutua riskiä alueen talousvedelle ja/tai uimavesille. Myös luvanvaraisten toimintojen osalta tulee lupakäsittelyn jälkeen toiminnan valvonnalla varmistaa lupamääräysten noudattaminen. Haja-asutusalueen vesihuollon kehitystarpeita ajatellen haitta-aineiden kulkeutuminen pohjavesiin tulee estää ja entistä enemmän tulee velvoittaa säännöllistä laadun seurantaa.

6 § pohjavesialueilla (vedenhankintaan soveltuvat pohjavesiluokat 1 ja 2), talousjätevesien imeyttäminen tulisi olla pääsääntöisesti kiellettyä.

7 § Suojaetäisyydet

- Vähimmäissuojaetäisyyksiä on muutettu verrattuna voimassa oleviin ympäristönsuojelumääräyksiin. Mihin tutkimukseen perustuu vähimmäissuojaetäisyyden muutokset (lievennykset). Esim. suojakerros maasuodatuskentässä muutos 0,5 m - 0,25 m ja imeytyskentässä / imeytyskaivossa 1,5 m - 1,0 m? Vesikäymälän jätevesien vähimmäissuojaetäisyyttä on myös muutettu 100-150 metriin aiemmasta 100-200 m.
- Määräyksistä puuttuu umpisäiliön ja talousvesikaivon välinen suojaetäisyysvaatimus.

VASTINE: Tämä olisi perusteltua lisätä määräyksiin ottaen huomioon mahdollisuuden umpisäiliön vuodoista varsinkin betonista rakennettujen umpisäiliöiden osalta. Myös tiettyjen säiliövalmistajien tuotteissa on ilmennyt (muovisten) hitsausaumojen pettämisiä. Tämä muutos myös määräysten perusteluihin.

13 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja muiden vastaavien laitteiden pesu on kielletty yleisellä katu- ja tiealueilla, parkkipaikoilla sekä muilla yleisessä käytössä olevilla alueilla ja ranta-alueilla. Määräykseen voisi lisätä yleiset uimarannat.

VASTINE: Uimaranta on myös ranta-aluetta.

14 § Mattojen, tekstiilien ja muiden vastaavien tekstiilien pesuvesien aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemiseksi:

- *Pesuveudet eivät saa joutua suoraan tai hulevesiviemärin kautta vesistöön. Lisäys: Pesuvesiä ei saa johtaa yleisen uimarannan alueelle.*

VASTINE: Uimaranta on myös ranta-alue.

21 § Kiinteistökohtainen käymäläjätteen kompostoinnin kieltäminen taajaan asutulla alueella on perusteltua siitä aiheutuvien haju- ja haittaeläinhaittojen takia.

23 § Kuolleiden eläinten hautaaminen ja vainajien tuhkan sijoittaminen

- *Kuolleiden eläinten (lemmikkieläimet ja luonnonvaraiset eläimet) hävittämistä säädellään ns. sivutuoteasetuksessa (Laki eläimistä saatavista sivutuotteista 517/2015, esim. § 24 ja § 28) ja Eu-lainsäädännössä: <https://www.ruokavirasto.fi/yritykset/elainala/elaimista-saatavat-sivutuotteet/sivutuotelain-saadanto/>*

VASTINE: Katso tämä kohta myös jätelautakunnan lausuntoon annetusta vastauksesta: lemmikkieläimet eivät ole sivutuotteita.

Tietyissä tapauksissa kuolleet luonnonvaraiset eläimet ovat sivutuotteita, joiden hävittämisessä on noudatettava sivutuotelainsäädännön (517/2015) vaatimuksia.

Eläinten hautaaminen ei saa aiheuttaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle. Hautauksessa on otettava huomioon ympäristö- ja terveysnsuojelulainsäädäntö sekä ympäristösuojelumääräykset.

Kuollutta eläintä ei saa haudata pohjavesialueelle, vedenottamon suoja-alueelle, alle 250 metrin etäisyydelle kaivosta (pl. lemmikkieläimet) tai vesistöön viettävään rinteeseen, eikä alueelle, jota kynnetään tai kaivetaan pian hautauksen jälkeen.

Kuollut eläin on haudattava vähintään metrin syvyyteen. Eläin on peitettävä heti siten, että ketut, rotat, lokit tai muut eläimet eivät pääse käsiksi haudattuun eläimeen. Tarvittaessa eläimen ruho on kalkittava tai käsiteltävä desinfiointiaineella taudinaiheuttajien tuhoamiseksi.

Kuollutta eläintä ei saa haudata muovisäkinä tai muussa maatumattomassa pakkauksessa.

Kuolleet lemmikkieläimet voidaan taajaan asutulla alueella haudata eläinten hautausmaalle. Muualle kuin eläinten hautausmaalle hautauksesta luvan myöntää ympäristönsuojeluviranomainen. Taajaman ulkopuolella lemmikkieläimen hautaaminen on sallittua noudattaen em. ohjeita.

Ympäristöterveydenhuollon toimialueelta toimitetaan lemmikkieläimiä eläinlääkärien kautta sopimus pieneläintuhkaamoihin. Eläinten hävittäminen sivutuotelain mukaisessa polttolaitoksessa vähentää tarttuvien tautien leviämisen riskiä.

Muutetaan ympäristönsuojelumääräysluonnoksen 23 §:ää.

29 § Ilmoitusvelvollisuus erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavasta toiminnasta

• Ympäristömelu on yksi suurimmista terveyshaittaa aiheuttavista tekijöistä globaalisti. Ympäristölle melua aiheuttavien toimintojen vaatimusten lieventäminen ympäristönsuojelumääräyksillä ei ole terveydensuojeluviranomaisen mielestä perusteltua. Lievennykset meluilmoitusten tekemiseen esim. maa-ainesten käsittelyyn (louhinta, poraus, piikkaus, kuormaus) voi johtaa siihen, että viranomaisen velvoitteet ympäristöhaittojen ehkäisemiseen meluntorjunnan osalta heikkenevät merkittävästi. Ilmoituksen käsittelyn yhteydessä viranomaisella on mahdollisuus antaa ohjeita ja neuvontaa meluhaittojen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Lisäksi viiden työpäivän mahdollisuus voi johtaa tilanteeseen, jossa toimintaa tehdään eri alueilla maksimissaan viisi työpäivää ja siirytään seuraavaan paikkaan ja palataan takaisin. Ympäristömelusta aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi erittäin äänekkäistä toiminnoista tulisi tehdä ympäristöviranomaiselle jatkossakin ilmoitus. Mikäli ympäristönsuojelumääräykseen jätetään viiden työpäivän huojennus, tulee aikaa tarkentaa esimerkiksi siten, että ilman ilmoitusta toimintaa voidaan tehdä enintään viiden työpäivän ajan vuodessa.

VASTINE: Otetaan huomioon 29 §:ssä määräysten tarkennuksessa häiritsevän melun aiheuttaminen enintään viiden työpäivän ajan vuodessa.

Kemikaalien käsittelyä ja varastointia, jätehuoltoa, ilmansuojelua ja pölyntorjuntaa koskevat ympäristönsuojelumääräykset ovat perusteltuja eikä terveydensuojeluviranomaisen valvottavan lainsäädännön perusteella ole tarvetta esittää muutoksia niiltä osin.

Terveysvalvonnan yhtenä tehtävänä on edistää ja valvoa alueellaan terveydensuojelua siten, että turvataan terveellinen elinympäristö. Tarkoituksena on, että kuntalaisilla ja eri viranomaisilla olisi käytettävissään riittävästi tietoa elinympäristön tilasta ja siinä tapahtuvista muutoksista sekä niiden terveydellisistä vaikutuksista. Vesiensuojeluun liittyvät paikalliset ympäristöterveysriskit tulee tunnistaa ja niille vähentämiselle tulee asettaa tavoitteet. Tämä toteutuu mm. eri viranomaisten välisenä yhteistyönä ja tästä johtuen jokaisen viranomaisen tulee tunnistaa oman lainsäädännön velvollisuudet ja mahdollisuudet ennaltaehkäistä syntyviä terveys- ja ympäristöhaittoja.

Alueen pohjavesien laadun ja vesistöjen puhtauden turvaaminen on yksi alueemme tärkein asia asukkaille, tuleville sukupolville, yrityksille, loma-asukkaille ja alueella vieraileville.

Ympäristönsuojelumääräysluonnoksessa ei ole ristiriitaa Itä-Savon sairaanhoitopiirin ky. / Ympäristöterveydenhuollon terveydensuojelujärjestyksen kanssa.